

MERAB ABRAMISHVILI

მუხატოვანი ბაღები INACCESSIBLE GARDENS

მერაბ
აბრამიშვილი

ბაია გალერეა
BAIA GALLERY

მეორე გამოცემა SECOND EDITION
თბილისი 2025 TBILISI

მერაბ აბრამიშვილი
მიუწვდომელი ბაღები
MERAB ABRAMISHVILI
INACCESSIBLE GARDENS

სამოთხე. ფირფიცარი, ტემპერა
PARADISE. Tempera on plywood
35X47 cm. 2004

გააშენე მიუწვდომელი ბაღები...
იოზეფ ბოისი

მერაბ აბრამიშვილი ბაღის „გამშენებელია“. მისთვის სასურველი სამყარო ბაღია, უფრო ზუსტად კი, ბაღის არქეტიპული მოდელი – „სამოთხის ბაღი“. მისი შემოქმედება მთლიანად სამოთხის ტოპოსს უკავშირდება, ასეთ ბაღში „ყოფნის“ სიამოვნებას და ბაღის გარეთ არსებობის სახიფათო თავგადასავალს ეძღვნება; მისი მხატვრობის ძირითადი თემა „ბაღი – სამოთხის“ დაკარგვის, ბაღიდან განდევნის და უკან დაბრუნების ისტორიაზეა დაფუძნებული. მისთვის სამყარო თვითონ ბაღია, ამ ბაღის საზღვრებშია მოქცეული, რომლის ხილულ სახიერებაშიც მისი შემქმნელის უხილავი არსებობა იგულისხმება. „ღმერთი დეტალებშია“ და ყოველი ქმნილება მისი არსებობის გამოვლინებაა.

მის მიერ შექმნილი სამყაროს სტრუქტურა და წესები სამოთხის ბაღის „კანონმდებლობით“ არის განსაზღვრული, უფრო ზუსტად კი, ბიბლიური

ედემის კონტექსტით მოიაზრება, როგორც ადამიანის სამარადისო სამყოფელი, სამყაროს მიკროსქემა, იდეალური სამყაროს მოდელი, სიცოცხლის აღმოცენების ადგილი და დროით – სივრცობრივი ათვლის წერტილი.

მერაბ აბრამიშვილის მხატვრობის ნებისმიერი მოტივის, პერსონაჟის თუ ობიექტის თემა „სამოთხის ბაღში“ ყოფნის სიამოვნებით ან მისი დაკარგვით გამოწვეული დრამატიზმით არის განმსჭვალული. ამიტომ ყველგან სამოთხე-გოლგოთის კავშირი და პოლარულ ცნებათა ისეთი ერთიანობაა, როგორიცაა „ყოფნა-არყოფნის“ ეგზისტენციალური საკითხი. ამ თვალსაზრისით, მისი შემოქმედება კონტრასტულია ემოციური განწყობითაც; სამოთხისა და ბაღის მოტივები მშვიდი და ჰარმონიულია, ბაღის გარეთ არსებული სამყარო – მტრული, საფრთხით აღსავსე და, შესაბამისად, დრამატული.

მხატვარი შუა საუკუნეების მწერლის მსგავსად მოქმედებს, რომელიც ხშირად „მეზადედ“ მოიხსენიება, ხოლო წიგნები „ბაღებად“ და „ლიმონარებად“; როცა ბიბლია სამყაროს მოდელია და სამყარო – ბაღის იდეოგრამა, ხოლო წიგნი სიტყვებისა და ასოების ბაღად მოიაზრება. ამ პროცესს – „ბაღის შენებას“ XX საუკუნის 80-იანი წლებიდან იწყებს, როცა რეალური სამყარო, საქართველოს ტერიტორიაზე, ადამიანის არსებობისთვის საშიშ ფორმებს იღებს და ომის და უბედურების ადგილად იქცევა. ნგრევისა და განადგურების ეს ტალღა უშუალოდ ეხება მერაბ აბრამიშვილსაც. 1991 წელს, თბილისის სამოქალაქო ომის წინა პერიოდში, საგამოფენო ცენტრ „მხატვრის სახლში“ მდებარე მისი სახელოსნო დაიწვა და განადგურდა 16 ნამუშევარი.

ამიტომ „ბაღის“ გარეთ არსებობა მხატვრისთვის ყოველთვის გარკვეულ საფრთხესთან არის დაკავშირებული, საფრთხე – მსხვერპლთან და მსხვერპლი – სიკვდილთან, სიკვდილი კი ისევ ბაღში დაბრუნებას მოიაზრებს. ამგვარად, ტრანსფორმაციის ეს ჯაჭვი იმ ადგილას სრულდება, საიდანაც იწყება. მხატვრის შემოქმედებისათვის აქტუალური სიკვდილის თემა თითქმის ყოველთვის მსხვერპლის ან გმირობის გზაზე გადის: „ჯვარცმა“, „დატირება“, „შავლეგო“, „კუმონის კაციჭამია“, „დაჭრილი ბიზონი“, „თევდორე“, „მეწირულნი“ და სხვ. მხატვარი იმდენად ააქტიურებს ამ თემას, რომ ხშირად საკუთარ თავს აიგივებს მსხვერპლ ან გმირ პერსონაჟებთან; თითქოს თვითონაც მონაწილეობს სიკვდილის აქტში, პირისპირ დგას და ახლოს მიდის სიკვდილთან; „შავლეგოს“ პერსონაჟი გარეგნობით ძალიან ჰგავს მხატვარს, ხოლო 2004 წელს, გარდაცვალებამდე ორი წლით ადრე შესრულებულ ნამუშევარში „ქვესკნელი“ საკუთარი სიკვდილის პრეზენტაციასაც კი ახდენს. კომპოზიციის ცენტრში მიცვალებულის გამოსახულებაა, კუბოზე კი წარწერაა: „მერაბ აბრამიშვილი“.

სიკვდილ-სიცოცხლის და ყოფნა-არყოფნის დილემას აბრამიშვილი რელიგიური კონტექსტით გადმოგვცემს. საერთოდ, მისი, როგორც მხატვრის, მეხსიერება მითოლოგიურ-რელიგიური არქეტიპული მოდელებით

ფრესკა, ლივიას ვილა, რომი, იტალია. ძვ.წ.ად. I ს.
Fresco from the Villa of Livia, Rome, Italy. 1st c. BC

ბაღი. ფრესკა, ოქროს სამაჯურის სახლი, პომპეი, იტალია. ძვ.წ.ად. I ს.
Garden. Fresco from Casa del Bracciale D'Oro, Pompeii, Italy. 1st c. BC

სამოთხე. ფირფიცარი, ტემპერა
PARADISE. Tempera on plywood
41X40 cm. 2001

აპაზა. ფირფიცარი, ტემპერა
LEOPARD. Tempera on plywood
20X38cm. 2004

იმართება და კულტურის მემკვიდრის იმპულსებით საზრდოობს. მაგრამ ეს არ არის არქეტიპების ცოდნისმიერი ან იმიტაციური მოდიფიკაცია, არამედ უფრო ინტუიციური წვდომაა სამყაროს თვალუწვდენელ და ფარულ შრეებში. ამიტომ ნებისმიერი გამოსახულება მის შემოქმედებაში სიმბოლოს მნიშვნელობას იძენს. მის ნამუშევრებში სხვადასხვა კულტურის ობიექტებთან იდენტიფიცირების და მათგან დისტანცირების ერთდროული პროცესი მიმდინარეობს. ამიტომ, რომ ცხოველების გამოსახულებები პირველყოფილი გამოქვაბულების მოხატულობებს, ბაბილონის იშთარის კარიბჭის და პერსეპოლისის რელიეფებს, ნიკო ფიროსმანის ცხოველების კომპოზიციებს მოგვაგონებს – ანუ იმ ობიექტებს, სადაც ცხოველის გამოსახულება სიმბოლურ განზოგადებად იქცევა და რიტუალური ან საკრალური შინაარსით არის დატვირთული. მცენარეებს კი „კოსმიური ხის“ სემანტიკით ხატავს, როგორც სამყაროს სტრუქტურის კოსმოგონიურ სიმბოლოს; ხე ვერტიკალია, რომელიც ერთდროულად აცალკევებს და აერთებს ზეციურ და მიწიერ სივრცეს, მიწისა და ცის საკრალური ქორწინების მნიშვნელობით. ხეს ხატავს, როგორც კოსმოსის მითოლოგიურ ფორმულას, მკაფიოდ გამოყოფს ზეციურ, მიწიერ და ქვესკნელის ნაწილებს; არა მხოლოდ ბაღის კომპოზიციებში, არამედ მაშინაც, როცა ერთ ცალკეულ მცენარეს ასრულებს, მთლიანად გამოსახავს მას – ფესვებიან-ტოტებიანად. ამიტომ მის შემოქმედებაში ბაღი არასდროსაა ლანდშაფტური ფორმატის ან თუნდაც პეიზაჟის ნაწილი, ხოლო მცენარეების გამოსახულებები ნატურმორტის ფარგლებში არ თავსდება. ყველაფერი ხატის და სიმბოლოს მნიშვნელობას იძენს. მხატვარი ისე ახერხებს თემისა და ობიექტის სტილისტურ მო-

დიფიცირებას, რომ ერთი და იგივე გამოსახულება თავის თავდაპირველ შინაარსს შორდება და ერთდროულად სხვადასხვა მნიშვნელობით იტვირთება; არქეტიპების და ასოციაციების პალიმფსესტია: სიცოცხლის ხე, სვეტი-ცხოველი, ჯვარცმის ხე; ხე მოიზრება, როგორც სიცოცხლის, სეზონური განახლების და ნაყოფიერების სიმბოლო, მითოლოგიური სამლოცველოების ორიენტირი და რიტუალური ქმედებების – დაბადება-სიკვდილის, ღვთაებების „კიბე-აღმასვლის“ და მსხვერპლშეწირვის ატრიბუტი; კოსმოსის ბიპოლარულობის გამაერთიანებელი სიმბოლო და სამყაროს პირველადი კოსმიზაციის ცენტრი, ქაოსის გამყოფი ქვესკნელ-ზესკნელად. ამიტომ ხატავს ქვესკნელის „იარას“ ბაღის კომპოზიციებში და ამ მინიშნებით ისევ უბრუნდება სამოთხე-გოლგოთის რედუცირებულ კავშირს და ყოფნა-არყოფნის მარადიულ თემას. მხატვარი ხის კულტუროლოგიური მოდელის არქაულ ვერსიებს იყენებს: ჰერალდიკურს და ნარატიულს. ხის ჰერალდიკურ მოდელს – ხეების გამოსახულებას ცხოველების თანხლებით აღორადის პოზაში – ბაღის ანტურაჟში ათავსებს და ამ თემის მრავალრიცხოვან ინტერპრეტაციას ქმნის; განავრცობს მათ ნარატიულ კომპოზიციებამდე, რომელთა თემებიც ისევ არქეტიპულ მოდელებს უკავშირდება: ნაყოფების შეგროვება, მსხვერპლშეწირვა, მსხვერპლის დევნა მტაცებლის მიერ, სადაც მსხვერპლი უკვე აღარ არის ცხოველი და სამსხვერპლოს როლი ადამიანზე გადადის – „კუმანის კაციჭამია“, „თევდორე“, „შეწირულნი“, „შავლეგო“ და რელიგიური სიუჟეტები – „გარდამოხსნა“, „დატირება“, „ჯვარცმა“ და სხვა.

ნიკო ფიროსმანი, ჟირაფი
მუშაობა, ზეთი
Niko Pirosmiani, Giraffe. Oil on oilcloth
138 x 112 cm.
ხელოვნების მუზეუმი, თბილისი
Museum of Fine Arts, Tbilisi, Georgia

შაპი აპაზა. ფირფიცარი, ტემპერა
BLACK PANTHER. Tempera on plywood
76X128cm. 2005

ვაშლის ხა. ფირფიცარი, ტემპერა
APPLE TREE. Tempera on plywood
100X150cm. 1990

ფრესკა, ლივიას ვილა, რომი,
იტალია. ძვ.წ.ად. I ს.
Fresco from the Villa of Livia,
Rome, Italy. 1st c. BC

მერაბ აბრამიშვილი ნიშან-ხატების სემიოტიკურ სისტემას ქმნის, როცა გამოსახულება არა მხოლოდ მისი სტანდარტული შინაარსითაა გამოვლენილი, არამედ მხატვრის მიერ მინიჭებული მნიშვნელობით და კოდით მოქმედებს. ამიტომ იკონოგრაფიული „ხატების“ სახით ისევე მკვიდრდება ქართული კულტურის სივრცეში მისი „შავი ავაზა“, „პიანინო“, „ასკილი“, „კუმონის კაციჭამია“, „აბრეშუმის გზა“, „გეთსიმანიის ბაღი“, როგორც ფიროსმანის „შავი ლომი“, „მეთევზე“, „ორთაჭალის ტურფა“, დავით კაკაბაძის „იმერეთის პეიზაჟი“ და სხვა...

ეს ვიზუალური სიმბოლოები უხილავი და პარადოქსული კავშირით

უკავშირდება ერთიმეორეს, ხოლო საბოლოოდ მათ მხატვრის შემოქმედების მთავარ თემასთან – სამოთხის ბაღში დაბრუნებასთან მიყვავართ.

ამ თვალსაზრისით ძალიან საინტერესოა ავაზის გამოსახულება, რომლის მრავალრიცხოვან ვერსიებს ქმნის მხატვარი. ანტიკურ სამყაროში ავაზა თავისი არაჩვეულებრივი სურნელით არის ცნობილი, რომელიც სხვა ცხოველებისათვის სასიკვდილო ხაფანგის როლს ასრულებს, რადგან ავაზა ამ სურნელებით იტყუებს მათ. ავაზაზე ვერცერთი ცხოველი ვერ ნადირობს, მხოლოდ ადამიანი. მისი არომატი ცხოველების მიტყუების და სასიკვდილო ცდუნების იარაღია. ამ შემთხვევაში მსხვერპლნი სურნელებით მოჯადოებული ცხოველები არიან. ბერძნებთან ავაზა ღამაში კურტიზანის სიმბოლოცაა და მისი სურნელება ჰეტერის მომაჯადოებელი ცდუნების ტოლფასია. ეს უცნაური პარალელი პარადოქსულ კავშირს ქმნის მხატვრის პერსონაჟებს „ავაზასა“ და „პრასტიტუტკას“ შორის, რომელთა სტილისტიკაც მსგავსია – ავტორს ნახატის პლასტიკით სრულყოფილებამდე მიჰყავს გამოსახულებები. სრულყოფილება კი ცდუნების კიდევ ერთი იარაღია. მოგვიანებით, ქრისტიანულ ესთეტიკაში ავაზა მაცხოვრის, ხოლო მისი სურნელება ქრისტეს სიტყვებით მოჯადოებული სულების სიმბოლოდ ტრანსფორმირდება, ანუ ცდუნება-მსხვერპლის იდეა გადარჩენა-ნეტარების კონტექსტად გარდაიქმნება.

ეს უხილავი, ფარული კავშირი მხატვრის სხვადასხვა პერსონაჟს, ობიექტსა და მოტივს შორის კიდევ ერთხელ მოწმობს, რომ ისინი ისევე წარმოადგენენ მისი შემოქმედების მთავარი თემის კონტექსტურ ვერსიებს, როგორც ასოები სიტყვების, ხოლო სიტყვები ტექსტის შემადგენელ ნაწილებს. ამგვარად, მისი მხატვრობის მთავარი „ტექსტი“ ის ნაკადია, რომელშიც, როგორც წყალში ვარსკვლავები, ისე აირეკლება მხატვრის აზროვნების და მგრძნობელობის ცნობიერი და არაცნობიერი იმპულსები; ხოლო სრულყოფილება – იარაღია, რომლითაც ის მოქმედებს, როგორც მხატვარი. ყველა მოდელი, რომელსაც ირჩევს, სრულყოფილებამდე მიჰყავს – ფორმის, პლასტიკის, დინამიკის იმ უკიდურესობამდე, როცა გამოსახულება „იდეა-

ლურად“ სრულყოფილი ხდება. პერფექციონისტის მიდგომა აქვს, რადგან ცდილობს, მაქსიმალური სიზუსტით გადმოსცეს და სრულყოფილებამდე მიიყვანოს მოდელის რესურსი ფიზიკური და ემოციური გამომსახველობის თვალსაზრისით.

უცნაურად ხატავს მცენარეებს – მთლიანად, ფესვებით, თითქოს მათ დაფარულ, მიწისქვეშა სახეს მიჰყვება. გამოსახულების ასეთი მოდელი მხატვრობაში მის პოზიციას გამოხატავს. ის, როგორც მხატვარი, ასევე მიჰყვება კულტურის ფესვებს – არა მხოლოდ ქართული, არამედ მსოფლიო კულტურის კოორდინატებს. ამ თვალსაზრისით ის პოსტმოდერნის ფიგურაა, რომლისთვისაც „წყარო“ და კულტურის „არქივი“ მნიშვნელოვანია და ოდნავ ნოსტალგიური. ის, რასაც მერაბ აბრამიშვილი „გვიყვება“ თავისი ნახატებით, არის ნოსტალგია სრულყოფილებაზე, რომელიც რეალურ სამყაროში აღარ არსებობს და რომლის მოძიება მითოსური და რელიგიური საწყისისკენ დაბრუნებას ითვალისწინებს – იქ, სადაც სიმშვიდე, სილამაზე და უცნაური გარინდებაა. ამიტომ მისი სურათების სამყარო ხან სამოთხის ბაღებს, ხან ინდურ მანდალას მოგვაგონებს – სამყაროს „რუკას“, ხანაც სამყაროს არეოპაგიტულ მოდელს.

რაკი სამყაროს „შექმნის“ კონტექსტებიდან მხატვრისთვის ყველაზე მნიშვნელოვანი სამოთხის თემა და მისი აღდგენის მცდელობაა, ის სამოთხიდან ირჩევს „ობიექტებსაც“ თავისი სურათებისთვის – ცხოველებს და მცენარეებს, რელიგიურ პერსონაჟებს – პირველქმნადობის სიმსუბუქით და არასხეულებრივობით აღჭურვილთ. კერძოდ, მცენარის დიაგრამას ქმნის, ფესვებსა და ფოთლებს მიჰყვება, იკვლევს მის სტრუქტურას, ყოველ სურათში აფიქსირებს ჩვენ გარშემო არსებული ობიექტების „არაჩვეულებრივობას“, გვახსენებს შეჩვეული საგნების სილამაზეს. ხატავს ისე, თითქოს პირველად ხედავს გვიმრის ტოტების ბაღეს, ნეკერჩხლის ბუჩქს, იასამნის მტევნებს, პალმის გვირგვინს. ცხოველის ხატსაც ეგვიპტურ და შუამდინარულ ზოომორფულ ღვთაებათა მსგავსად ასრულებს. რელიგიურ სიუჟეტებსაც ამ პოზიციით ირჩევს.

ამ ობიექტებით და რელიგიური თემებით მერაბ აბრამიშვილი ქმნის თავისი მხატვრობის „სცენარს“, რომელიც არ არის დეტერმინირებული რაიმე ერთი რელიგიურ-კულტურული არეალით. მის მხატვრობაში უცნაურ თანხმობას აღწევს ისეთ განსხვავებულ კულტურათა კონტრასტი, როგორიცაა დასავლური და აღმოსავლური, ქრისტიანული და ისლამური კულტურა. ის კულტურის გლობალიზაციის მომხრე და უნივერსალური ფასეულობების მიმდევარია. ამიტომ მისი, როგორც მხატვრის, მნიშვნელობა ლოკალური ნაციონალური სტილის საზღვრებს არღვევს და სა-

ყვავილი. ფირფიცარი, ტემპერა
FLOWER. Tempera on plywood
76X30cm. 2005

ფლორა. ფრესკა, არიადნეს ვილა, პომპეი, იტალია. ახ.წ.ად. I ს.
Flora. Fresco from the Villa Arianna, Pompeii, Italy. 1st c. AD

სანდრო ბოტიჩელი.
გაზაფხული (ფრაგმენტი).
Sandro Botticelli.
Primavera (Fragment). 1482

პრასტიტუტკა
ფირფიცარი, ტემპერა
PROSTITUTE
Tempera on plywood
76X33 cm. 2003

ერთაშორისო სტატუსს იძენს. ნახატების „ტერიტორიაზე“ თავმოყრილია პირველყოფილი, ანტიკური თუ შუა საუკუნეების ხელოვნების ვიზუალური ნიმუშები, რომლებიც სავსებით მშვიდობიანად თანაარსებობენ და სწორედ მათი, ხშირად კონტრასტული, შეთანხმება ქმნის მერაბ აბრამიშვილის ნახატების სპეციფიკურობას. სამოთხე, რომელიც ზოგჯერ ინდური მანდალის ფორმას და იერსახეს იღებს, ქრისტიანული სიმბოლიკით ივსება; ხან ინდურ ბალებს, ხან კი პომპეის მხატვრობას გვაგონებს. ირმებისა და ფარშევანგების გამოსახულება ადრექრისტიანული ხელოვნების აღმოსავლურ ნიმუშებს და ბიზანტიური მოზაიკების მოტივებს იმეორებს; ქალის ფიგურები ანტიკური „ფლორას“ მსგავსია; მოცეკვავე ქალები და „აბრეშუმის გზის“ პერსონაჟები ყაჯარულ მხატვრობას გვახსენებს; სპარსული მინიატურის სტილისტიკა უცნაურად ერწყმის რენესანსის მხატვრობის ტრადიციებს. მხატვარი პიქტოგრამების სახით იყენებს სხვადასხვა კულტურის ვიზუალურ ნიმუშებს და სწორედ ამ „ინსტრუმენტებით“ ქმნის თავისი მხატვრობის ფენოტიპს, ფენო – ტექსტს, რომელშიც ინტერტექსტი ისე გამოსჭვივის, როგორც მისი ნახატების ფერწერულ შრეებში გრაფიკული ნახაზი. ვიზუალური ციტატების „არქივი“ ძველ, არქაულ კულტურებზე და შუა საუკუნეების ქრისტიანულ სამყაროზე გადის ანუ იქ, სადაც მხატვრულ და მსოფლმხედველობით სისტემებში ფიქსირებული იყო სამყაროს მითოსურ-რელიგიური მოდელი: სამყაროს ცენტრი, მისი საწყისი და დასასრული, მიზეზშედეგობრიობა, რაც თავისთავად განსაზღვრავდა ადამიანის ფსიქოლოგიურ დაცულობას სამყაროში, რომელიც ფიზიკური გარდაცვალების შემდეგ სულიერი არსებობის გარანტიით იყო განპირობებული.

სამყაროს პროექტირების ამგვარი კონტექსტი მხოლოდ მერაბ აბრამიშვილისთვის არ არის დამახასიათებელი, ეს მისი თაობის, „ოთხმოციანელების“ პოზიციაა, მათი მხატვრობის ტიპოლოგიური ნიშანია. გასული საუკუნის ოთხმოციანი წლები უცნაური დრო იყო ქართული ხელოვნებისთვის – ეს იყო დასასრულის დასაწყისი – რეალურად, კატასტროფული მოვლენების ფონზე მთავრდებოდა საბჭოთა ეპოქა, ახალი და სრულიად გაურკვეველი მომავლის ზღურბლთან – მხატვრობაში – „ოთხმოციანელები“ იდგნენ; მათ შორის – მერაბ აბრამიშვილი. გარემოში მიმდინარე პროცესები უმძიმესი იყო: ომი, ქაოსი, ეკონომიკური კრიზისი ქმნიდა უბედურების სივრცეს, რომელმაც ყველა ჩაითრია. ისტორიული ბედი განსაზღვრავდა ადამიანის ბედს, ანუ პერსონალურად ვერ ხერხდებოდა სასურველი ობიექტური პირობების არჩევა. ერთადერთი გამოსავალი – არასასურველი გარემოდან გაქცევა და „სხვაგან“ გადანაცვლების მცდელობა იყო. ამ პერიოდში შექ-

აბრეშუმის გზა
ფირფიცარი, ტემპერა
SILK ROAD
Tempera on plywood
36X152 cm. 2006

ტრიკლინიუმის სამარხი. ფრესკა, ტარკვინია, იტალია. ძვ.წ.ად. 470
Tomb of the Triclinium. Mural painting from Tarquinia, Italy. 470 BC

მოცეკვავე ქალები. სამარხის ფრესკა, რუვო დი პულია, იტალია. ძვ.წ.ად. IV ს.
Dancing Women. Mural painting of the tomb. Ruvo di Puglia, Italy. 4th c. BC

ასურბანიფალის ნადირობა
ლომებზე. რელიეფი, ნინევიის
სასახლე, ასურეთი. ძვ.წ.ად. 645-635
The Lion Hunt of Ashurbanipal.
Relief from the Palace of Nineveh,
Assyria. 645-635 BC

ლომი. რელიეფი, იშთარის კარიბჭე,
ბაბილონი. ძვ.წ.ად. 604-563
Lion. Relief from Ishtar Gate, Babylon.
604-563 BC

ლომი. ფირფიცარი, ტემპერა
LION. Tempera on plywood
60X120cm. 1995

მნილი „ხალხთა დიდი გადასახლება“ ალბათ ამ სურვილს გამოხატავს. „ოთხმოციანელთა“ შემოქმედება გაქცევის სურვილის ფეტიშიზაციაა, უფრო სწორად, სხვა, იდეალური სამყაროს შექმნის და მასში „გადასახლების“ სურვილია, პოზიციური მოთხოვნილებაა, „გადარჩენის სივრცის“ შექმნაა, რომელიც ამ თაობის მხატვრების პერსონალური, ავტონომიური „სამყაროებით“ არის შედგენილი. მათ შორის განსხვავებების მიუხედავად, ჩანს საერთო პოზიცია – ფასეულობათა უნივერსალური მოდელით დაპირისპირებოდნენ გარემოში და დროში არსებულ დეკონსტრუქციულობას, ანუ კოსმოსით შეცვალათ ქაოსი. ამ პოზიციით „ოთხმოციანელებმა“ ევროპული ტრანსავანგარდის ქართული მოდელი შექმნეს.

„ოთხმოციანელები“ პროტესტით არ მოსულან, ისინი პოზიციით მოვიდნენ... თითქმის ყველგან, პოსტსაბჭოთა სივრცეში, გარემოსადმი პროტესტი ხელოვნებაში რეაქციულად ვლინდებოდა. ის ისეთივე აგრესიული, რეფლექსური და პლაკატური იყო, როგორიც ობიექტური გარემო. აქ კი, საქართველოში, პირიქით, რაც უფრო კრიზისული ხდებოდა გარემო, მით უფრო სტაბილური, ჰარმონიული და გაწონასწორებული იყო მხატვრული სამყარო. მხატვრები სამყაროს უნივერსალური მოდელის შექმნით ეწინააღმდეგებოდნენ ნგრევას და ქაოსს, ვიზუალური სახეებით აწონასწორებდნენ რეალობაში მიმდინარე რადიკალურ პროცესებს – გარემოსთვის ქმნიდნენ სიმშვიდის, წონასწორობის, სილამაზის და სტაბილურობის ვიზუალურ ხატებს, აჩვენებდნენ მათ უპირატესობას; თუმცა ამ გარეგნულად და ესთეტიკურად მიმზიდველ სამყაროში ფარულად გამოსჭვიოდა ის დრამატიზმი, რომელიც რეალურ სამყაროში არსებობდა და მერაბ აბრამიშვილის მხატვრობაში „შავლეგოს“ და „დატირების“, „ჯვარცმისა“ და „თევდორეს“,

„კუმაონის კაციჭამიასა“ და „დაჭრილი ბიზონის“ კომპოზიციებში პოულობდა გამოსავალს.

თავის ნამუშევრებში მერაბ აბრამიშვილი ადადგენს მისთვის პრიორიტეტულ ინფორმაციას, რომელიც უნივერსალურ რელიგიურ თუ ადამიანურ ფასეულობებს უკავშირდება: გმირობისა და მსხვერპლის გაღების, თავგანწირვის, სიკვდილისა და სიცოცხლის ცნებებს. განსაცვიფრებელი სიზუსტით ახდენს ამა თუ იმ ცნების მანიფესტაციას, გამოსახულებით ქმნის ცნების „ფორმულას“, ხატს. იდეა ახატვინებს და არა ამბავი; ამიტომაც გამოსახულება იდეოგრამაა – იდეას ემსახურება, ინტერპრეტირებულია „ხატის“ მსგავსად. საერთოდ, მერაბ აბრამიშვილი „ხატის“ მხატვარია, მისი პოზიცია რელიგიურია, თაყვანისმცემლური. ყველგან ობიექტის განდიდებაა, აღფრთოვანება, ახლოს მისვლა, ცნობისმოყვარეობა, მთლიანი „უზურპაცია“, შეყვარება. ისე საოცრად ხატავს, რომ მისი აღფრთოვანება გადამდებია, სიყვარული – მომნუსხველი... ხატვა – მოფერება. ხატვა – შეყვარება. სურათის „ტექსტი“ შედგენილია ნახატის ანბანით; როგორც სიტყვებში ასოებს, ისე სვამს ფოთლებს ღეროებზე, ორნამენტს ქსოვილზე, ბუმბულს ფრთებზე, ნაყოფს ყლორტებზე... კი არ ხატავს, თითქოს წერს... და ხშირად მართლაც წერს ნახატის გარშემო. შუა საუკუნეების კალიგრაფის მოთმინებით და გულისყურით „გამოჰყავს“ ნახატი: მცენარეების ღეროები, ფოთლები, მზესუმზირას მარცვლები, პალმის რტოები, მარგალიტები, ასკილის ნაყოფი, ყვავილები, ლეოპარდის ხალები, ქსოვილის ორნამენტი, ფიგურის კონტური.

მხატვარი ფრესკის და ხატწერის ტექნოლოგიის ტრადიციებს იყენებს თავის შემოქმედებაში. ტექნიკასაც წარსულიდან „სესხულობს“, ქართული ფრესკული მხატვრობის გამოცდილებას სწავლობს, მონუმენტური ფერწერისა და ლეკვასის ტექნიკა გარკვეული სახეცვლილებით გადააქვს დაზგურ ფორმატზე. ტემპერით ხატავს თაბაშირის გრუნტზე, ფრესკის იმიტაციას ქმნის. საბოლოოდ, სურათის ზედაპირს კვერცხის გულით ფარავს. ხატვის დროს რამდენჯერმე „რეცხავს“ სურათის ზედაპირს, ფერწერულ შრეებში გრაფიკულ ნახატს აფიქსირებს, ისე, რომ ხან ფერის ლაქა „იჭერს“ ნახატს, ხან კი, პირიქით, კონტური გამოყოფს ფერწერულ ლაქებს – მოზაიკის პრინციპით. პალიმფსესტის ეფექტია, არა მხოლოდ კონცეფციით, არამედ ტექნიკითაც. შრეების ხლართი განსაცვიფრებელ ეფექტს ქმნის, ისე, რომ ქვედა შრეები ზედაპირის მხატვრულ სტრუქტურას განაპირობებს.

მცენარეების ფესვები არაბესვების მსგავსია, ავტორი ფოთლების „ძარღვებს“ მიჰყვება, ყვავილობის, გაფურჩქვნის, სიცოცხლის ვიბრაციის, თითქოს სურნელების ეფექტს გადმოსცემს. ქმნილების ღვთაებრიობის მანიფესტაციას ახდენს: სილამაზე უკიდურესობამდე მიჰყავს, დინამიკა ექსპრესიულობის ზღვრამდე, რიტმი კულმინაციამდე. უცნაურ ეფექტს აღწევს – ერთდროულად რეალურისა და ირეალურის; გამოსახულებები „ფაქტურულია“, ფიგურატიულად დამაჯერებელი და, ამავე დროს, გამ-

მარტოხალა ბიზონი
ფირფიცარი, ტემპერა
LONELY BISON
Tempera on plywood
40X76cm. 2006

ბიზონი. ფრესკა, ალტამირის
მღვიმე, კანტაბრია, ესპანეთი.
დაახლ. ძვ.წ.ად. 15,000
Bison. Painting from the Cave of
Altamira, Cantabria, Spain.
Around 15,000 BC

ბიზონი. ფრესკა, ალტამირის
მღვიმე, კანტაბრია, ესპანეთი.
დაახლ. ძვ.წ.ად. 15,000
Bison. Painting from the Cave of
Altamira, Cantabria, Spain.
Around 15,000 BC

შველი. ფირფიცარი, ტემპერა
ROE. Tempera on plywood
 65X85 cm. 1988

ნიკო ფიროსმანი
 შველი ნაკადულთან. მუყაო, ზეთი
 Niko Pirosmiani, Roe Deer by a Stream.
 Oil on cardboard. 80 x 100 cm.
 ხელოვნების მუზეუმი, თბილისი
 Museum of Fine Arts, Tbilisi, Georgia

ჭვირვალე, პირველქმნილი სიმყიფის. ობიექტები თითქოს ჩვენ თვალწინ იქმნება, ბოლომდე არ არიან სხეულით „შემოსილნი“, ლეოპარდით, რომლის სხეულზეც ვარსკვლავებივით ინთება ხალები. და ეს გამჭვირვალობა მთლიანად მოიცავს მის სურათებს, რაც ერთგვარად ქსოვილის იმიტაციის შთაბეჭდილებას ქმნის. გამჭვირვალობით გადმოსცემს სამყაროს ილუზორულობას. თითქოს სამყაროს ყველა ობიექტი – მნათობები, მცენარეები, ცხოველები და ადამიანები, მიწა – ერთნაირი შემადგენლობისაა, ერთი მასალისგანაა შექმნილი. მხატვარი „ქმნილებათა“ ერთგვაროვნებას და განსხვავებულობას გვატყობინებს. სამყარო ერთიანია, მსუბუქი და გამჭვირვალე, ყოფნა-არყოფნის ზღვარზეა... ქსოვილის ეფექტია, ნაქარგის ილუზიაა, აღმოსავლური მეთოდია – დაფარვისა და გამჟღავნების. ამ სამყაროს მიღმა სხვა სამყაროების არსებობის კვალი და ძალა იგრძნობა, შედწევისა და დაფარვის მცდელობაა, ტრანსცენდენტურია, წვდომას და ზედაპირზე ამოსვლას გულისხმობს; მაშინაც კი, როცა რელიგიურ სიუჟეტებს არ მიმართავს, მაინც ისე მოქმედებს, როგორც რელიგიური მსოფლმხედველობის

მხატვარი: ობიექტები მასთან ყოველთვის „ქმნილებები“, რომელთა მრავალფეროვნების იქით საწყისის ერთიანობა იგულისხმება, ანუ ქმნილებათა სამყარო მხატვრისთვის „ერთის“ მრავალფეროვნებაა. რადგან ღმერთი მიზეზია ერთიანობის, ისევე, როგორც მიზეზია მრავალფეროვნების. ამიტომ, რომ მისი მზესუმზირა მზის ანალოგიურია, მაყვლის ბუჩქი მთვარის ცივ ნათებას ასხივებს, ასკილის ნაყოფი წითელ მარჯანს ჰგავს, მცენარეთა ტოტები კი ცეცხლის მანათობელი ალებივით გამოიყურება. განსხვავებულთა ერთიანობა და იდუმალი კავშირი – მიწას, წყალს და მცენარეებს, ცხოველებს, მნათობებსა და ადამიანებს, არსებობასა და არარსებობას შორის. ამ ერთიანობისა და განსხვავებულობის იქით „არსებულს“ კი მხატვარი უკვე რელიგიურ სიუჟეტებში, ქრისტიანული მოდელით და იკონოგრაფიით გამოხატავს. სურათების დრო და გარემო უნივერსალურია, „უჟამო ჟამია“, ხატისა და ფრესკის პირობითობაა. მასალაც და ტექნოლოგიაც ფრესკის მსგავსია; მხატვარი იყენებს ლეკვასის ტექნიკას – თაბაშირის გრუნტით დაფარულ ფირფიცარზე ხატავს ტემპერით და ნახატის ზედაპირს კვერცხის გულით ფარავს, რაც ლაქის იმიტაციას ქმნის.

ეს რელიგიური სიუჟეტები ქართული ფრესკების „ინფორმატიულობას“ მოიცავს. ამასთან, ეს კომპოზიციები სხვა თემებთან შედარებით უფრო დრამატულია, მოკლებულია სხვა შინაარსის სურათებისთვის დამახასიათებელ სადღესასწაულო პრეზენტაციულობას და დეტალიზაციას. რელიგიური ციტატები მთელი სქემით გადმოედის, ისე, რომ იკონოგრაფიული და კანონიკური სახე არ დაირღვეს.

და ბოლოს, პრინციპული მნიშვნელობა არ აქვს, სხვადასხვა კულტურის კოდით იქმნება ნამუშევრები თუ თემის პირველადი ფიქსაციით, ყველაფერი ტრანსფორმირდება სილამაზის კატეგორიად, რომელიც აღფრთოვანების ისეთივე გაცივს იწვევს, როგორსაც მათი ავტორი განიცდიდა სამყაროს მიმართ.

ბაია წიქორიძე

პალმა. ფირფიცარი, ტემპერა
PALM. Tempera on plywood
 75X37 cm. 2004

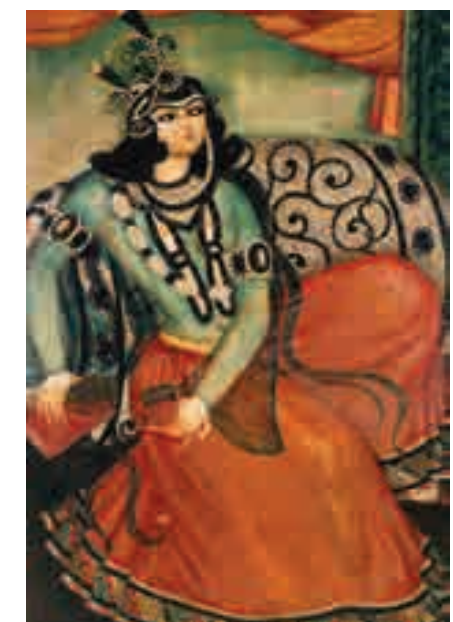

შეყვარებული წყვილი.
ყაჯარული ხელოვნება.
Amorous Couple. Qajar art. 19th c.

პორტრეტი.
ყაჯარული ხელოვნება.
Portrait. Qajar art. 19th c.

ქალი ღვინის სასმისით.
ყაჯარული ხელოვნება.
Seated Woman Pouring Wine.
Qajar art. 19th c.

ჰარამხანა. ფირფიცარი, ტემპერა
HAREM. Tempera on plywood
40X45cm. 1996

შაჰ-აბასი. ფირფიცარი, ტემპერა
SHAH ABBAS. Tempera on plywood
60X48cm. 2001

გათსემანის ბაღი
ფირფიცარი, ტემპერა
GARDEN OF GETHSEMANE
Tempera on plywood
38X47cm. 1992

Plant Inaccessible Gardens...
Joseph Beuys

Merab Abramishvili is a “garden architect.” The world he wishes for is a garden, or rather its archetype – “The Garden of Eden.” All of his works echo the topos of Paradise, and convey the pleasure of being inside the Garden, as well as the hazards of being outside the Garden. The main theme of his oeuvre is founded on the biblical story of losing the “Paradise Garden” – the expulsion from it and return to it. For him, the garden represents the universe, which is enclosed within its boundaries, and implies the invisible presence of its creator through its visible image. “God is in the details,” and each object reflects His existence.

The structure and rules of the world created by Abramishvili are determined by the “laws” of the Garden of Eden. The artist conceptualizes his world in the context of the Biblical Eden: as an eternal dwelling for human beings, a microcosm of the universe, a model of an ideal world, a cradle of life, and its spatial and temporal axes.

In his works, any theme, character or subject is imbued with the pleasure of remaining in the Garden, or the drama of losing it. To this end, there is an omni-

კრიშნას ნავარდი გოპი გოგონებთან ერთად. კრიშნა ლილა, ჯოდჰპური, ინდოეთი.
Krishna Frolics with the Gopi Girls.
Krishna Lila, Jodhpur, India. 1765

present union of Paradise and Golgotha, and the integration of polar existential concepts such as “being and nonbeing.” In this regard, the emotions that his works convey are also contrasting. The Paradise and Garden themes are calm and harmonious, whereas the world outside is antagonistic, full of dangers, and hence dramatic.

The artist functions like a medieval writer – often referred to as a “Gardener” and the books as “Gardens” and “Leimonarion” – the Bible is a model of the universe and the universe is an ideogram of the Garden, whereas a book is a garden of words and letters. Abramishvili began the process of “building a garden” in the 1980s, when in Georgia the real world was turning into a dangerous place for people, becoming a scene of war and misfortune. The wave of destruction reached Merab Abramishvili as well. In 1991, during the Tbilisi War (part of the Georgian coup d’état), the exhibition space – “Artist’s House” burnt down along with his workshop, and sixteen of his works were destroyed.

Consequently, the artist associates existence outside the Garden with a certain threat, which in turn suggests a victim – the latter being connected with death, and death implying a return to the Garden. This chain of transformations ends where it had begun. Death, which is a dominant theme in Abramishvili’s works, almost always follows a path of sacrifice or heroic selflessness: “Crucifixion,” “Lamentation,” “Shavlego,” “Man-Eater of Kumaon,” “Wounded Bison,” “Tevdore,” “The Sacrificed,” amongst others. This theme is so intense that at times the artist identifies himself with his victim characters – as if he is partaking in the very “act” of dying and facing or approaching Death. The character of Shavlego closely resembles Abramishvili, while “Hell,” which was painted in 2004, two years before his death, depicts the artist’s own demise. In the centre of the painting, a corpse is lying in a coffin that bears the inscription: Merab Abramishvili.

The dichotomy between death and life, or existence and non-existence, is presented in a religious context. In general, his artistic memory is guided by mythological and religious archetypes, and fed by the impulses of a cultural chronicler. However, this does not amount to a knowledge-based or imitative modification of archetypes, but rather an intuitive penetration into the vast and hidden layers of the universe. As a result, any image in his works acquires the value of a symbol: simultaneously representing both affiliation with and abstraction from different cultures. Accordingly, animal images resemble prehistoric cave paintings, the Ishtar Gate in Babylon, the reliefs of Persepolis, and Pirosmanni’s animals; in other words, items where animal archetypes have been abstracted to symbols and bear a ritual or sacred significance. Plants painted by the artist possess the semantics of the “Cosmic Tree,” and function as cosmogonic symbols. The tree is a vertical line simultaneously dividing and unifying heaven and earth, and symbolizing their divine marriage. The artist depicts the tree as a mythological

ფრესკა, ოქროს სამაჯურის სახლი, პომპეი, იტალია. ძვ.წ.აღ. I ს.
Fresco from Casa del Bracciale D’Oro, Pompeii, Italy. 1st c. BC

სამოთხე. ფირფიცარი, ტემპერა
PARADISE. Tempera on plywood
76X76cm. 2005

მანდალა
Mandala

ბუდისტური მანდალა
The Buddhist Mandala

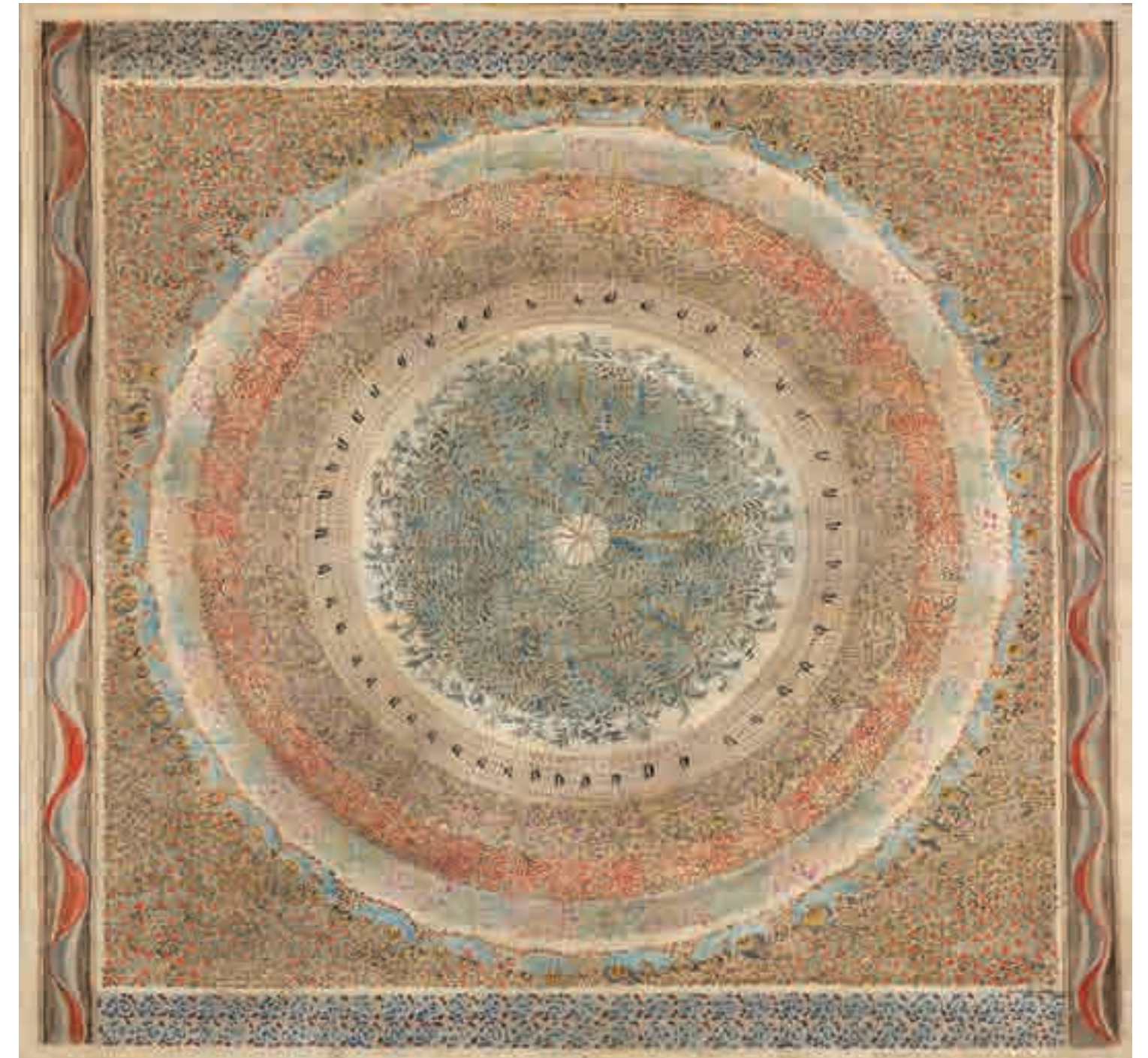
სპარსული ხალიჩა
Persian carpet

formula of the cosmos, establishing distinct boundaries between the heavenly, the earthly, and the underworld – not only in his Garden compositions but also in his paintings of a single plant, represented in its entirety from roots to top. As such, a garden never appears in his works as a mere landscape, or plants as simply still-life. Everything bears the significance of an iconic symbol. By virtue of stylistic modifications, a theme or an object is abstracted from its original context and acquires several parallel connotations, becoming a palimpsest of archetypes and implied meanings. Thus a tree may represent the Tree of Life, the Living Pillar, the Tree of Crucifixion; a symbol of life, seasonal revival and fertility; the axis of mythological chapels; an attribute of the ritualized activities of birth and death, of sacrifice and ascension to heaven on a ladder; a symbol integrating the bipolarity of the cosmos with the center of the primary cosmization of the world, dividing Chaos into the underworld and heaven. This is why he depicts the “scar” of the underworld in his Garden composition, in a sense returning to the reduced union of Paradise and Golgotha, and the eternal duality of existence and non-existence. The painter employs ancient versions of the cultural model of the tree: both heraldic and narrative. He invokes multiple interpretations by placing the heraldic model – tree images shown with animals in postures of reverence – in garden settings. At the same time, he adds narrative dimensions to the compositions that are thematically anchored within the same archetypes: fruit gathering, sacrifice, the persecution of prey by predator, and when the role of prey shifts from being enacted by an animal to constituting a human being: “Man-Eater of Kumaon,” “Tevdore,” “The Sacrificed,” “Shavlego,” and religious paintings: “The Descent from the Cross,” “Lamentation,” and “Crucifixion.”

Abramishvili created his own unique semiotic system of symbols and icons, enriching their conventional connotations with implied meanings of his own. Consequently, his “Black Panther,” “Piano,” “Dog-Rose,” “Man-Eater of Kumaon,” “Silk Road,” and “Garden of Gethsemane” have become established as symbols in the Georgian cultural space in much the same way as Pirosmiani’s “Black Lion,” “Fisherman,” and “Ortachala Beauty,” or Davit Kakabadze’s “Imereti.”

These visual symbols interconnect with invisible and paradoxical links, ultimately leading to the main subject matter of his works: the return to the Garden.

In this regard, the image of a panther commands particular attention. The artist produced numerous versions of this image. In the ancient world, the panther was well-known for its seductive scent, alluring other animals into a lethal trap. No animal can prey on a panther apart from man; its sweet odor turns all of them into victims. For ancient Greeks, the panther was the symbol of a beautiful temptress, and its scent was equal to Hetaerae’s seductiveness. This strange comparison establishes paradoxical links between the artist’s two protagonists: the panther and the prostitute. The stylistic features of both characters – the artist’s intent to render them to perfection through the elaboration of plasticity – are quite similar, since perfection is also a form of temptation. In later Christian aesthetics, the panther was transformed into a symbol of the Savior, and its scent into the symbol of souls attracted by the words of Christ; in other words, the notions of temptation and victim were transformed into the concepts of salvation and beatitude.

საშვილი. ფირფიცარი, ტემპერა
PARADISE. Tempera on plywood
100X100cm. 2006

მომცვენი. ფიგურა, ტემპერა
DANCER. Tempera on plywood
75.5X41cm. 1998

These invisible, hidden links between Abramishvili’s protagonists, objects and themes once again prove that they are contextual versions of one central topic – in much the same way as letters constitute a word and words make up a “text.” As such, the main “text” of the artist’s paintings can be interpreted as a stream reflecting his rational and emotional, conscious and unconscious impulses in the same way as the stars are reflected on the water’s surface.

Perfection is a tool that Abramishvili employed in his works. All the models he chose are driven to perfection – the extreme sophistication of form, plasticity and dynamics that make an image “ideally” flawless. This perfectionist approach enabled the artist to render any model’s physical and emotional essence with maximum precision.

Abramishvili depicted plants in an unusual manner – in their entirety, with their roots displayed, as if following their concealed, underground existence. This reveals his position as an artist. He likewise follows the “roots” of culture – not only of Georgian, but of world culture. To this extent, Abramishvili was a postmodernist who perceived the “source” and the cultural “archive” to be significant and somewhat nostalgic. His “narratives” invoke nostalgia for the perfection that no longer exists in the real world, but which can be found in mythical and religious origins where peace, beauty and serenity abide. As a result, the world of his oeuvre resembles either the Garden of Eden, the Indian mandala – the “map” of the universe, or the Christian Areopagitica model.

Among the themes related to the creation of the world, the artist found most important those of Paradisal existence and the efforts to restore it. It is from Paradise that he selected “objects” for his paintings – animals, plants or religious characters – all of them possessing pristine etherealness and incorporeity. He created a diagram of a plant, painted it from the roots to the leaves, and investigated its structure. Each picture reflects the “unusualness” of the objects around us, and reminds us of the inherent beauty of things that have become commonplace for us. Abramishvili painted Japanese maple trees, the lattice of fern branches, bunches of lilac, and palm crowns in such a way that we seem to be observing them for the very first time. His animal images resemble Egyptian and Mesopotamian zoomorphic deities. The same perspective is applied to religious themes.

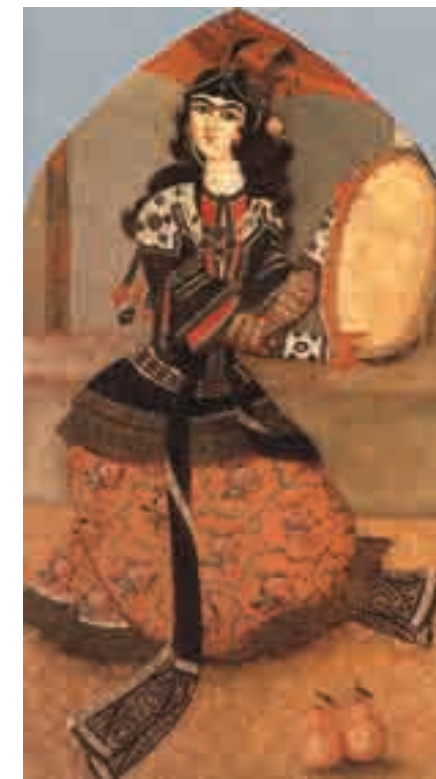
Through these objects and themes, Merab Abramishvili created his art “scenario,” which was not determined by a single religious or cultural environment. The juxtaposition of such cultures as Western and Oriental, or Christian and Islamic, appears unusually concordant in his paintings. He advocated the globalization of culture and universal values; consequently his art overcomes the boundaries of the local national style and attains international status. Abramishvili’s paintings are the “space” in which traces of ancient, primitive or medieval art meet to

converge into a peaceful, albeit fundamentally contrastive coexistence, thus shaping his original artistic style. Paradise, sometimes assuming the form and image of an Indian mandala, is replete with Christian symbols; it can variably resemble Indian gardens or paintings from Pompeii. Images of deer and peacocks replicate the motifs of Byzantine mosaics and pieces of early Oriental Christian art. Female figures resemble “Flora” of the antiquity, while the Female Dancers and “Silk Road” characters may remind us of Qajar paintings. The artist offers an unusual combination of the stylistics of Persian miniatures and Renaissance art. He applies visual signs from various cultures as pictograms to create the phenotype – the pheno-text – of his paintings, which subtly exposes the intertextual thread in much the same way as his paintings expose the lines applied underneath. The “archive” of his visual quotations is mainly inspired by archaic cultures and the medieval Christian world, whose art and philosophy employed religious and mythological concepts of the universe – a model that defined the center of the world, its beginning and end, and causal relations that ensured the psychological security of man by guaranteeing his spiritual existence after death.

Merab Abramishvili was not alone in his efforts toward universal projection. This was the position of his generation of artists in the eighties, and represented the typological feature of their artwork. The 1980s was an unusual period for Georgian art – the beginning of the end, with the collapse of the Soviet era, real and catastrophic as it was. The generation of the eighties, including Merab Abramishvili, stood at the threshold of a completely new yet vague future of art. The processes unfolding in the outside world were dismal: the vicious realm produced by war, chaos and economic crisis left no individual unaffected. The course of history determined the fate of men, depriving them of the opportunity to choose the objective circumstances they desired... the only way out was to flee from this undesirable environment – to try and emigrate to “another place.” Merab Abramishvili’s “Great Migration,” which was painted during those times, seems to reflect this desire.

The art of the generation of the eighties was a fetishization of the dream to escape or rather, to create another, ideal world and to “migrate” there... this was their positional need – the need to design a survival space put together from their private, autonomous “worlds.” Despite the differences, one common position is obvious: opposing the deconstruction that existed at that time and in that environment with the universal model of values; or in other words, substituting chaos with cosmos. By expressing this position, the generation of the eighties established a Georgian model of European “Transavantgarde.”

The generation of the eighties did not voice a protest; they established a position and adhered to it. Almost everywhere in the post-Soviet space, the protest expressed through art was as reactionary, aggressive, reflexive and clamorous as objective reality itself. But here in Georgia, the more critical the reality became, the more stable, harmonious and balanced the artistic world developed into. Artists applied the universal model of the cosmos to oppose the chaos and destruction, and tried to balance the radical processes that were unfolding in the real world with visual imagery: they created visual images of serenity, steadiness, beauty and

ქალი დაირით.
ყაჯარული ხელოვნება.
Woman Playing a Daf. Qajar art. 19th c.

აბრამიშვილის გზა
ფირფიცარი, ტემპერა
SILK ROAD
Tempera on plywood
38X150cm. 2003

იმპერატორ ჰუმაიუნის მიღება სეფიანთა მმართველის, შაჰ-თამაზის მიერ. ფრესკა, დეტალი, ჩეჰელ სოთუნის სასახლე, ისპაჰანი, ირანი.
Safavid Ruler Shah Tahmasp Receiving the Mughal Emperor Humayun. Detail from the mural painting from the Chehel Sotoun Palace, Isfahan, Iran. 17th c.

stability, demonstrating their superiority. Nevertheless, however attractive and aesthetic this world was, it conveyed the drama of the real world – as can be seen in a number of compositions created by Abramishvili: “Shavlego” and “Lamentation,” “Crucifixion” and “Tevdore,” “Man-eater of Kumaon” and “Wounded Bison.”

In his works, Merab Abramishvili restored the knowledge which was of primary importance to him, and linked it to universal religious or human values – the notions of heroism and self-sacrifice, life and death. The images he produced render these concepts with amazing precision, serving as their “formulae” and iconography. It is ideas rather than stories that inspire his paintings. Consequently, his works function as ideograms, as icons. In general, he was a painter of “icons” – his position was religious and devotional. He revered an object, admired it, approached it, marveled at it, became overwhelmed, and fell in love with it. He painted so outstandingly that his excitement is contagious; his love is enchanting. His painting is caressing: his painting is falling in love. The “text” of his pictures is made up of the alphabet of painting: he placed leaves on twigs, ornaments on textiles, feathers on wings, and fruits on branches like letters in words. He seems to be writing, not painting, and indeed he even wrote around many of his pictures. He worked on his paintings with the patience and diligence of a medieval calligraphist, drawing the intricate details of sprouting plants, leaves, sunflower seeds, palm twigs, pearls, rose hips, flowers, leopard spots, fabric ornaments and figure contours.

Abramishvili employed the traditional techniques of fresco and icon painting. He “borrowed” from the past, exploring the experience of Georgian fresco painting, adapting gesso and monumental art techniques to the easel format. He applied

tempera to primed plaster, thus creating an imitation of a fresco. Finally, he covered the surface with egg yolk. As he painted, he “cleaned” the surface of the picture several times, and set graphic lines amidst the layers of paints so that either the spots of color seem to “hold” the drawing, or vice versa, the lines appear to contour the paints – similar to the mosaic technique. This produces a palimpsest effect, conceptually as well as technically. The combination of layers has an amazing effect – the lower layers seem to determine the artistic structure of the upper ones.

The roots of the plants are like arabesques, following the veins of the leaves and invoking the effects of blooming, florescence, life vibration, and even fragrance. This demonstrates the divinity of creations by bringing beauty to the extreme, dynamics to the expression, and rhythm to the climax – thus producing the extraordinary effect of reality and unreality at the same time. The images are somewhat “material:” figuratively convincing yet simultaneously transparent. The objects seem to be revealed before our eyes in their primordial fragility, as if in the process of creation, and not yet fully formed – the spots on the leopard’s body appear to light up like stars in the sky. The paintings are completely filled with this transparency, which creates the effect of fabric. The artist employed transparency to manifest the illu-siveness of the world. It seems that all objects existing in the universe – whether heavenly body, plant, animal or human being – are similar in constitution, made up of the same material. He communicates the homogeneity and heterogeneity of “creations.” The universe is single, light and transparent: somewhere between existence and non-existence. This is the effect of fabric, the illusion of embroidery – an oriental method of concealing and revealing at the same time. His works make us sense the intimation and power of some other worlds beyond our own. This is

ცეკვა. ინდური მინიატურა
Dance. Indian Miniature

ერევნის აღებას მიზნად მეთაურობით. ყაჯარული ხელოვნება, Abbas Mirza Leading his Troops at the Siege of Erivan. Qajar Art. 19th c.

ქაიხოსროს და აფრასიაბის ბრძოლა. შაჰნამე. Battle of Kai Khosrow and Afrasiab. Shahnameh. 15th c.

an endeavor to penetrate and cover; this is something transcendent which implies diving deeply and reemerging to the surface. Even when painting an object not related to religious subject matter, he still comes across as an artist with a religious world-view: all the objects are “creations,” and their diversity always implies the singularity and integrity of their origins, which means that the artist perceives the world of creations as the diversity of the One, since “God is the cause of unity as well as the cause of diversity.” This is why his sunflower is similar to the sun, his blackberry bush emits a cool light like the moon, his rose hips resemble corals, and his plant twigs look like tongues of flame. This is the unity of variety and the secret union of the earth, water and plants, of animals, celestial bodies and men, of being and non-being. As for things that “exist” beyond this unity and diversity, the artist expresses them in religious contexts, applying the Christian model and iconography. The time and setting of these paintings are universal, displaying “timeless time” and the conventionality of icon and fresco. The materials and techniques applied are likewise similar to those used in frescoes: the gesso technique, and tempera on plastered plywood, where the egg yolk imitates varnish.

His religious themes are similar to Georgian frescos in terms of their “informativeness.” Besides which, the compositions are somewhat dramatic; devoid of the festive ostentation and details typical of other types of painting. Religious quotations follow the full scheme so as not to distort the iconographic and canonical effect that the images evoke.

Nonetheless, irrespective of whether Abramishvili’s pictures reflect different cultural codes or are based on independent, original concepts, everything is elevated to the level of beauty and invokes the same sensation of admiration that their author experienced toward the universe.

Baia Tsikoridze

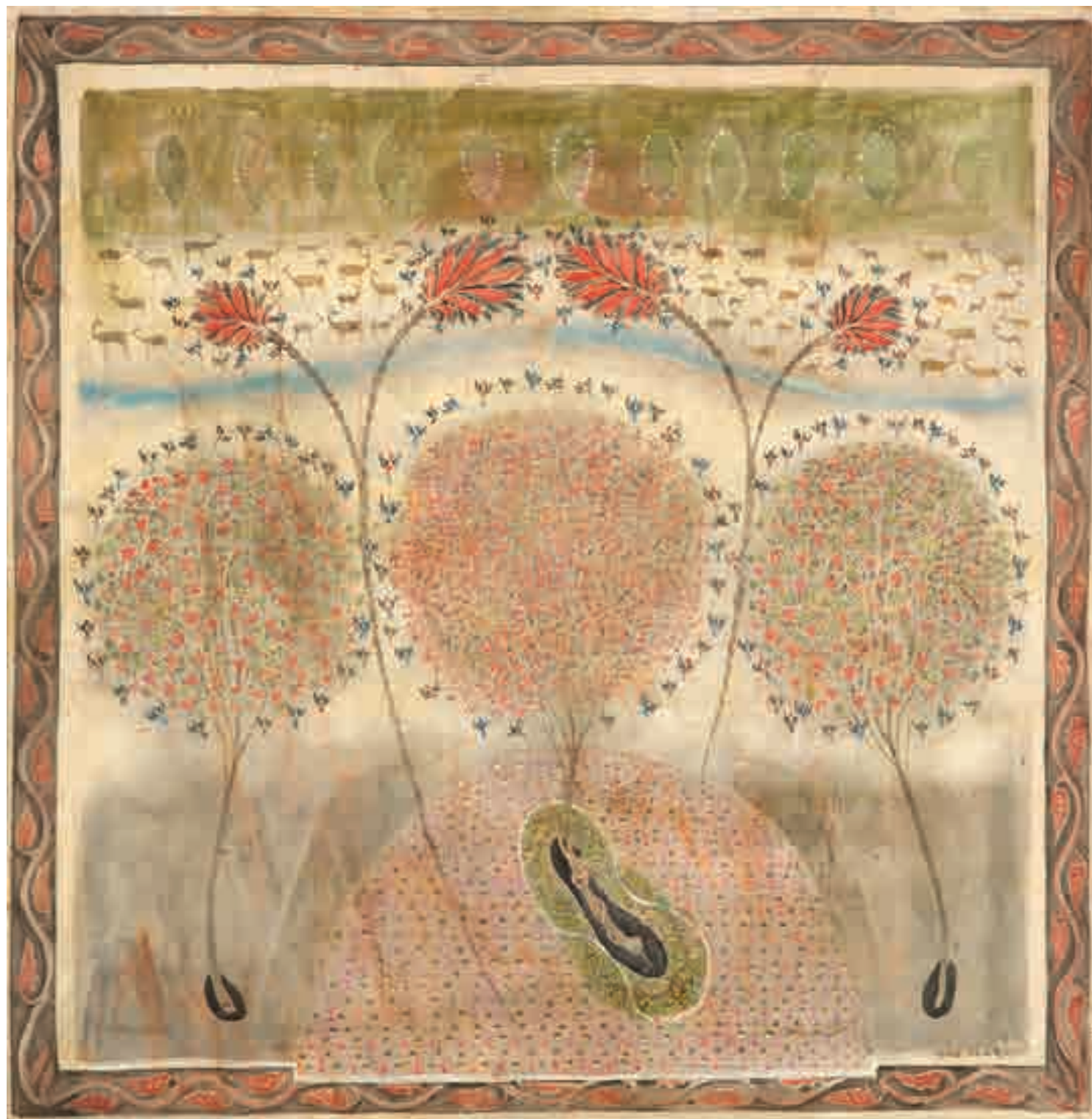

სამასი არაგველი
ფირფიცარი, ტემპერა
300 ARAGVIANS
Tempera on plywood
74.5X74.5cm. 1993

სახითაშვილი. ფირფიცარი, ტემპერა
PARADISE. Tempera on plywood
 54.5X76cm. 2000

საშვილი. ფირფიცარი, ტემპერა
PARADISE. Tempera on plywood
75X75cm. 2005

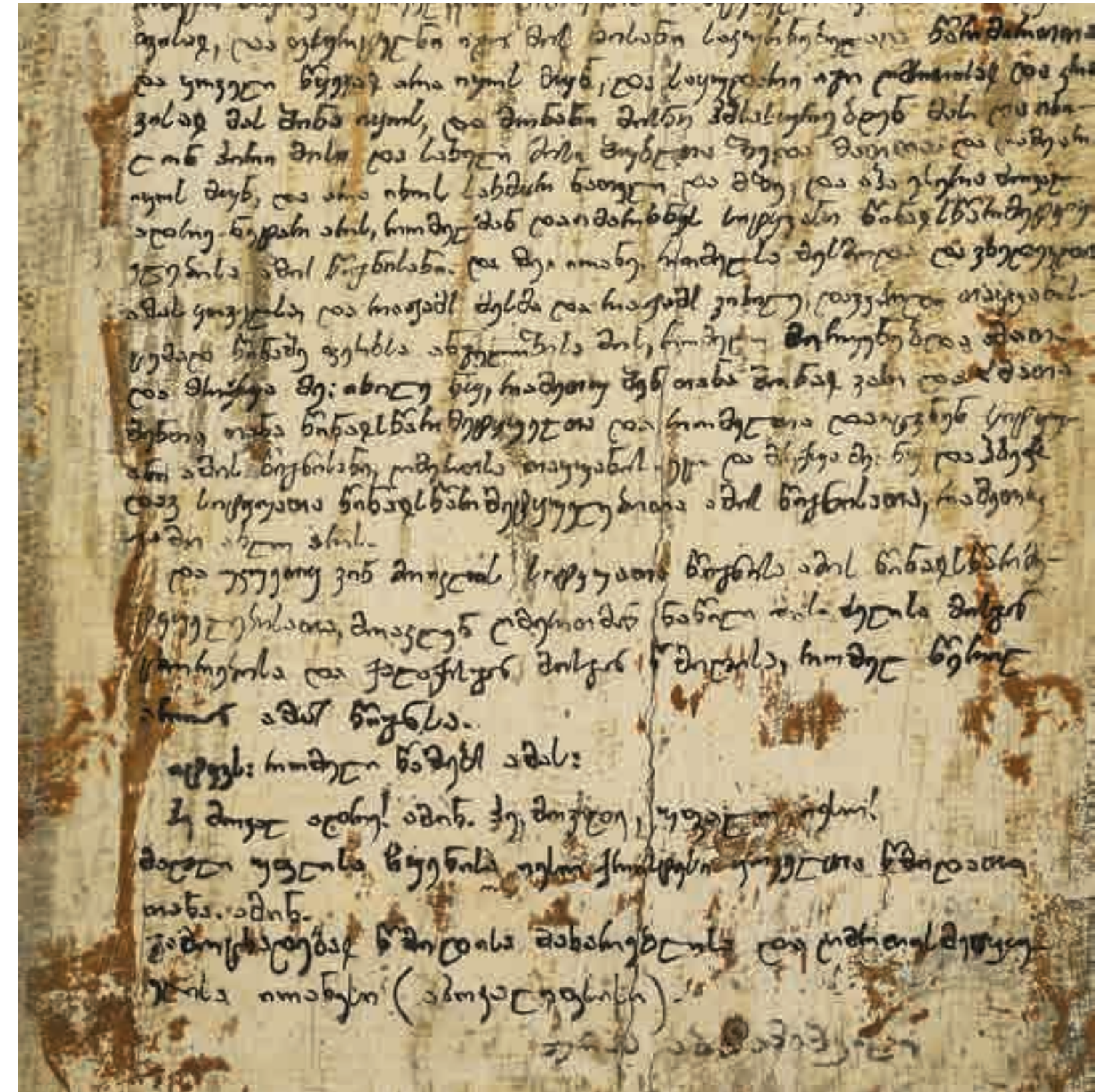
საშვილი. ფირფიცარი, ტემპერა
PARADISE. Tempera on plywood
76X76cm. 2006

სოდომი და გომორი. ფირფიცარი, ტემპერა
 SODOM AND GOMORRAH. Tempera on plywood
 76X152cm. 1997

აპოკალიფსი. ფირფიცარი, ტემპერა
APOCALYPSE. Tempera on plywood
153X153cm. 1994

აპოკალიფსი. (ფრაგმენტი)
APOCALYPSE. (Fragment)
1994

გათსილმანის ბაღი. ფირფიცარი, ტემპერა
GARDEN OF GETHSEMANE. Tempera on plywood
 37.5X46.5cm. 1992

გათსილმანის ბაღი. ფირფიცარი, ტემპერა
GARDEN OF GETHSEMANE. Tempera on plywood
 65X75cm. 1989

შავლაშვილი. ფირფიცარი, ტემპერა
SHAVLEGO. Tempera on plywood
 74X80cm. 1992

ბაზილიკა. ფირფიცარი, ტემპერა
BASILICA. Tempera on plywood
 34.5X38cm. 2002

საყდარი. ფირფიცარი, ტემპერა
TEMPLE. Tempera on plywood
 50.5X71cm. 1988

ლაჭინავა. ფირფიცარი, ტემპერა
LAMENTATION. Tempera on plywood
 125X153 cm. 1992

შინდა გიორგი. ფირფიცარი, ტემპერა
SAINT GEORGE. Tempera on plywood
 33X34.5 cm. 1997

სამოთხე. ფირფიცარი, ტემპერა
PARADISE. Tempera on plywood
 39.5X40cm. 2001

სამოთხე. ფირფიცარი, ტემპერა
PARADISE. Tempera on plywood
 38X38cm. 2005

სამასი არაგველი. ფირფიცარი, ტემპერა
300 ARAGVIANS. Tempera on plywood
 150X150cm. 1987

ბაზილიკა. ფირფიცარი, ტემპერა
BASILICA. Tempera on plywood
 16X17.5cm.

ატენის სიონი. ფირფიცარი, ტემპერა
ATENI SIONI CHURCH. Tempera on plywood
 50X50cm. 1987

ჯორის ამაღლება. ფირფიცარი, ტემპერა
CROSS ASCENSION. Tempera on plywood
 150X150cm. 1990

ჯორის ამაღლება. ფირფიცარი, ტემპერა
CROSS ASCENSION. Tempera on plywood
 20X20.5cm. 2004

გაბრიელი
ფირფიცარი, ტემპერა
GABRIEL
Tempera on plywood
60.5X43cm. 1996

ზარაბა. ფირფიცარი, ტემპერა
ANNUNCIATION. Tempera on plywood
26X55cm. 2000

ზარაბა. ფირფიცარი, ტემპერა
ANNUNCIATION. Tempera on plywood
16.5X30cm. 2000

შალვა გუიშვილი. ფირფიცარი, ტემპერა
SACRIFICED. Tempera on plywood
 120X150cm. 1997

ნოდდა აბოორი. ფირფიცარი, ტემპერა
KISS OF JUDAS. Tempera on plywood
 50X50cm. 1986

ზაზაბის ანგელოზი. ფირფიცარი, ტემპერა
ANGEL OF ANNUNCIATION. Tempera on plywood
 90X130cm. 1990

საოთხიდან განდევნა
ფირფიცარი, ტემპერა
THE EXPULSION FROM THE PARADISE
Tempera on plywood
40X21.5 cm. 2003

საოთხიდან განდევნა
ფირფიცარი, ტემპერა
THE EXPULSION FROM THE PARADISE
Tempera on plywood
29X60 cm. 2002

ნარშაპა
ფირფიცარი, ტემპერა
THISTLE
Tempera on plywood
60X50 cm. 2001

ნარშაპა
ფირფიცარი, ტემპერა
THISTLE
Tempera on plywood
49X36.5 cm.

იერუსალიმში შესვლა. ფირფიცარი, ტემპერა
ENTRY INTO JERUSALEM. Tempera on plywood
68X151.5cm. 2002

იერუსალიმში შესვლა. (ფრაგმენტი)
ENTRY INTO JERUSALEM. (Fragment)
2002

იერუსალიმში შესვლა. (ფრაგმენტი)
ENTRY INTO JERUSALEM. (Fragment)
2002

იერუსალიმში შესვლა. (ფრაგმენტი)
ENTRY INTO JERUSALEM. (Fragment)
2002

საიდუმლო სარობა. ფირფიცარი, ტემპერა
THE LAST SUPPER. Tempera on plywood
 32X110cm. 1999

საიდუმლო სარობა. ფირფიცარი, ტემპერა
THE LAST SUPPER. Tempera on plywood
 28X89cm. 2000

დატირება. ფირფიცარი, ტემპერა
LAMENTATION. Tempera on plywood
 25X23.5cm. 1998

ანგელოზი. ფირფიცარი, ტემპერა
ANGEL. Tempera on plywood
 25X36.5 cm. 2003

ამაღლება. ფირფიცარი, ტემპერა
ASCENSION DAY. Tempera on plywood
 23X29 cm.

შავლაგო. ფირფიცარი, ტემპერა
SHAVLEGO. Tempera on plywood
 220X261cm. 1989

შავლაგო. (ფრაგმენტი)
SHAVLEGO. (Fragment)
 1989

შავლაშო. (ფრაგმენტი)
SHAVLEGO. (Fragment)
1989

გაბრიელი. ფირფიცარი, ტემპერა
GABRIEL. Tempera on plywood
 30X16.5cm. 2000

გაბრიელი. ფირფიცარი, ტემპერა
GABRIEL. Tempera on plywood
 114.5X44cm. 2005

გაბრიელი. ფირფიცარი, ტემპერა
GABRIEL. Tempera on plywood
 76X33cm. 2006

მთავარანგელოზი გაბრიელი
 ფირფიცარი, ტემპერა
ARCHANGEL GABRIEL
 Tempera on plywood
 76.5X30.5cm. 2000

შობა. ფირფიცარი, ტემპერა
THE NATIVITY. Tempera on plywood
 19X35.5cm. 2002

აბაღლაბა. ფირფიცარი, ტემპერა
ASCENSION DAY. Tempera on plywood
 16.5X38cm. 2004

საშაბა. ფირფიცარი, ტემპერა
TRINITY. Tempera on plywood
 38X30cm. 2004

აყვავილული ჯვარი. ფირფიცარი, ტემპერა
FLOWERING CROSS. Tempera on plywood
25X20cm. 1995

მაცხოვარი. ფირფიცარი, ტემპერა
SAVIOR. Tempera on plywood
47X8cm. 1996

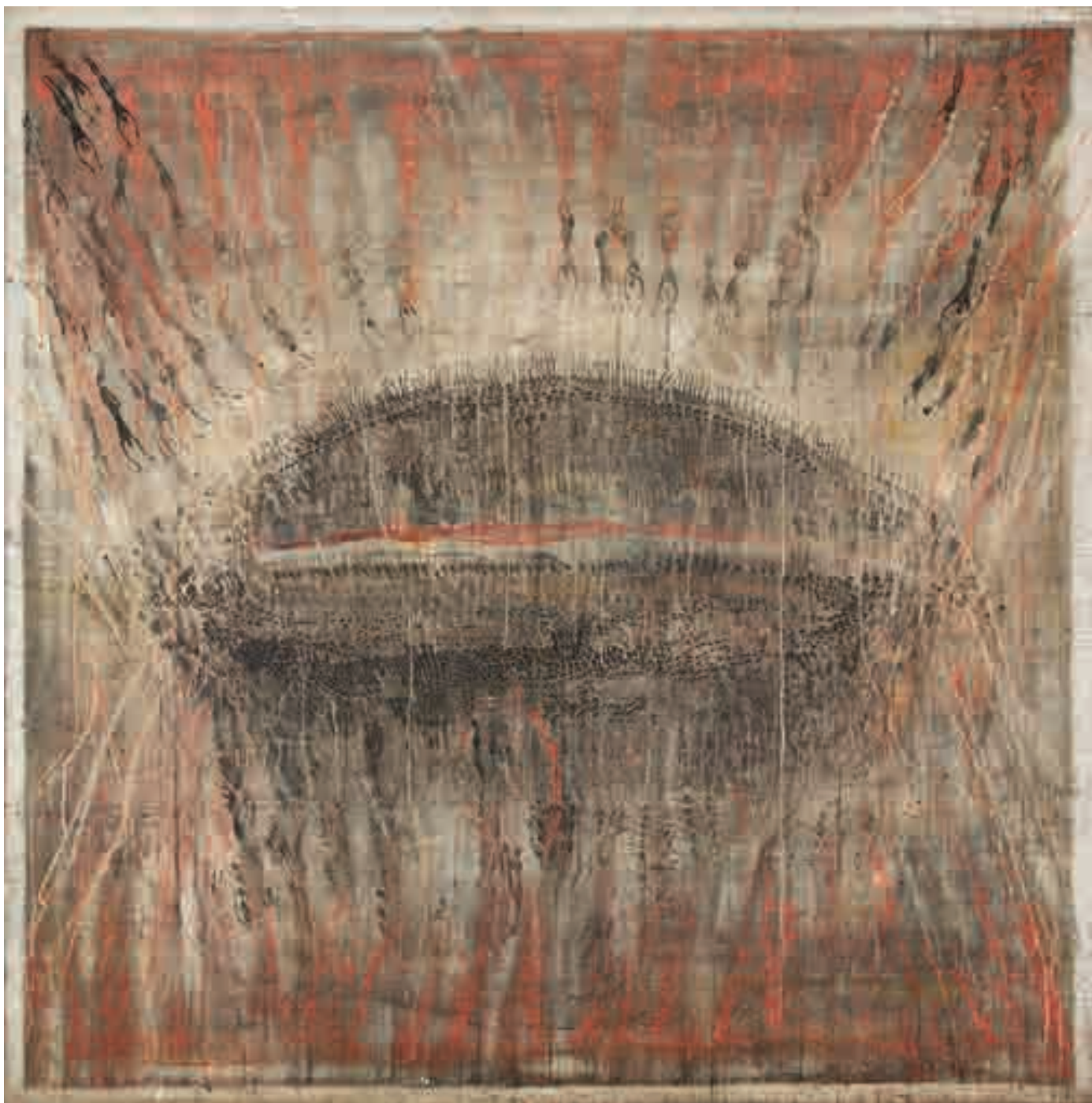

ხარება. ფირფიცარი, ტემპერა
ANNUNCIATION. Tempera on plywood
 36X39.5cm. 2002

დილის ანგელოზები. ფირფიცარი, ტემპერა
MORNING ANGELS. Tempera on plywood
 38X38.5cm. 2002

კაკაბაშვილი. ფირფიცარი, ტემპერა
HELL. Tempera on plywood
 122X122 cm. 1992

ԽԱՎԱՆԱՏԻ. (ფრაგმენტი)
HELL. (Fragment)
 1992

ԽԱՎԱՆԱՏԻ. (ფრაგმენტი)
HELL. (Fragment)
 1992

ԽԱՎԱՆԱՏԻ. (ფრაგმენტი)
HELL. (Fragment)
 1992

საშვილი. ფირფიცარი, ტემპერა
 PARADISE. Tempera on plywood
 152X152cm. 2005

ხალხთა დიდი გადასახლება. ფირფიცარი, ტემპერა
GREAT MIGRATION. Tempera on plywood
 33X150cm. 2002

ხალხთა დიდი გადასახლება. (ფრაგმენტები)
GREAT MIGRATION. (Fragments)
 2002

ქვესკნელი. ფირფიცარი, ტემპერა
 UNDERWORLD. Tempera on plywood
 76X76cm. 2004

ქვესკნელი. (ფრაგმენტები)
 UNDERWORLD. (Fragments)
 2004

კაკაბაძე. (ფრაგმენტები)
UNDERWORLD. (Fragments)
2004

კაკაბაძე. (ფრაგმენტები)
UNDERWORLD. (Fragments)
2004

შოზა. ფირფიცარი, ტემპერა
THE NATIVITY. Tempera on plywood
 25X38cm. 2004

გაბრიელი. ფირფიცარი, ტემპერა
GABRIEL. Tempera on plywood
 24X19.5cm. 2002

ფარშავანი. ფირფიცარი, ტემპერა
PEACOCK. Tempera on plywood
 70X90cm. 2002

სულიშინაძე. ფირფიცარი, ტემპერა
HOLY SPIRIT. Tempera on plywood
 86X106cm. 2001

მაცხოვარი. ფირფიცარი, ტემპერა
SAVIOR. Tempera on plywood
 60X120cm. 1990

მაცხოვარი. ფირფიცარი, ტემპერა
SAVIOR. Tempera on plywood
 76X21.5cm. 2000

მაცხოვარი. ფირფიცარი, ტემპერა
SAVIOR. Tempera on plywood
 150X33cm. 1999

გაბრიელი. ფირფიცარი, ტემპერა
GABRIEL. Tempera on plywood
43.5X24cm. 2000

გაბრიელი. ფირფიცარი, ტემპერა
GABRIEL. Tempera on plywood
33.5X24.5cm. 1993

დილის ანგელოზები. ფირფიცარი, ტემპერა
MORNING ANGELS. Tempera on plywood
 43X57cm. 1994

სულიწმინდა. ფირფიცარი, ტემპერა
HOLY SPIRIT. Tempera on plywood
 20X43cm. 1992

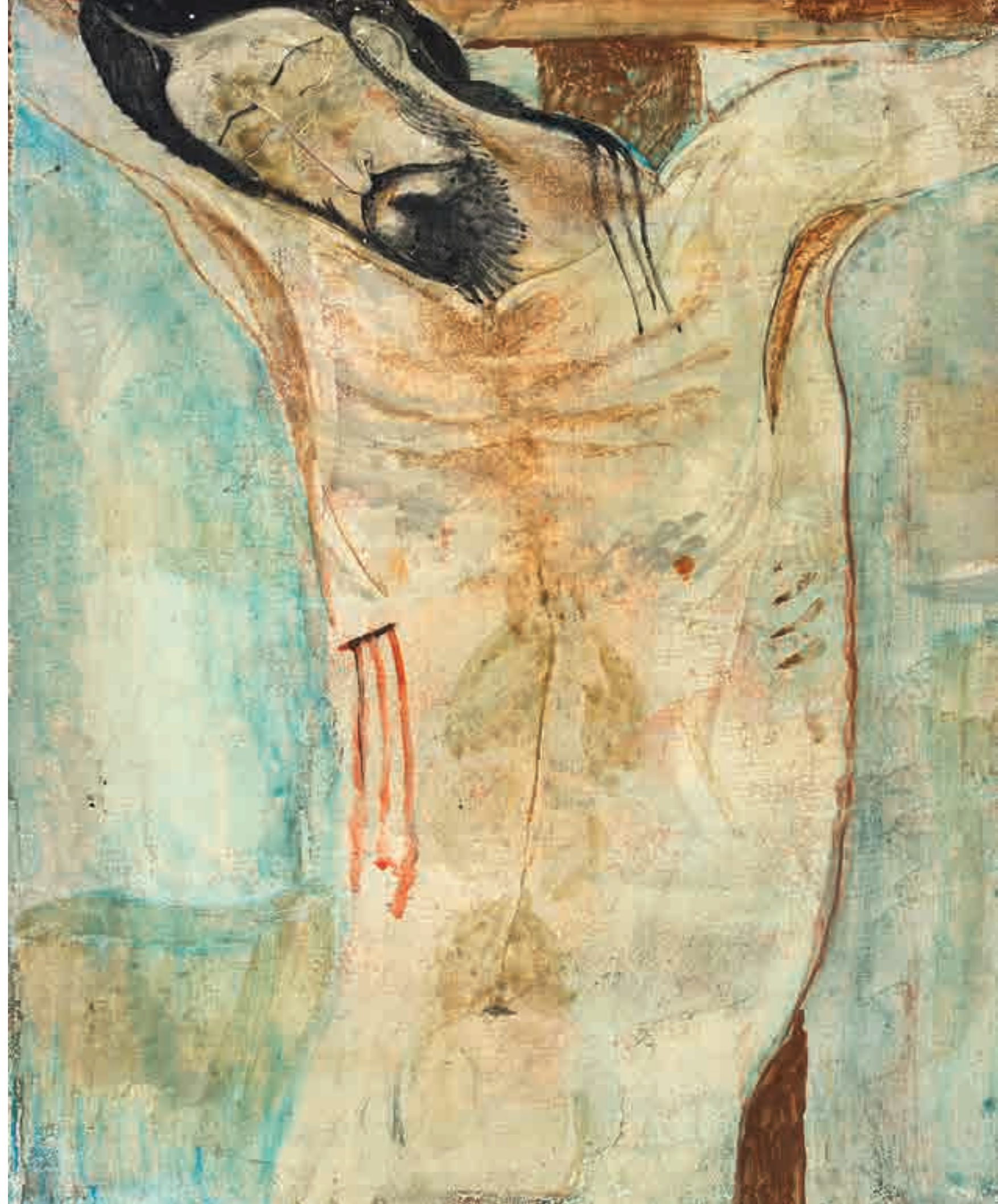
სამოთხის ვაშლი. ფირფიცარი, ტემპერა
APPLE OF PARADISE. Tempera on plywood
 18X29cm. 1993

შავლაგო. ფირფიცარი, ტემპერა
SHAVLEGO. Tempera on plywood
 68X75cm. 1996

მაცხოვარი. ფირფიცარი, ტემპერა
SAVIOR. Tempera on plywood
 24X19cm. 1989

გათსიზმანის ბაღი. ფირფიცარი, ტემპერა
GARDEN OF GETHSEMANE. Tempera on plywood
30.5X73.5cm. 2006

გათსიზმანის ბაღი. ფირფიცარი, ტემპერა
GARDEN OF GETHSEMANE. Tempera on plywood
27X100cm. 2001

გათსიზმანის ბაღი. ფირფიცარი, ტემპერა
GARDEN OF GETHSEMANE. Tempera on plywood
50X76cm. 2006

იერუსალიმში შესვლა. ფირფიცარი, ტემპერა
ENTRY INTO JERUSALEM. Tempera on plywood
 40.5X80cm. 2001

ანგელოზები. ფირფიცარი, ტემპერა
ANGELS. Tempera on plywood
 30X57.5cm. 1993

სამოთხე. ფირფიცარი, ტემპერა
PARADISE. Tempera on plywood
 30.5X33cm. 1993

ლავოთხა. ფირფიცარი, ტემპერა
PARADISE. Tempera on plywood
 32.5X33cm. 2005

ლავოთხა. ფირფიცარი, ტემპერა
PARADISE. Tempera on plywood
 38X61.5cm. 2002

ლავოთხა. ფირფიცარი, ტემპერა
PARADISE. Tempera on plywood
 52X152cm. 2005

სამოთხე. (ფრაგმენტი)
PARADISE. (Fragment)
2005

საშოთსე. ფირფიცარი, ტემპერა
PARADISE. Tempera on plywood
 39X150cm. 2002

საშოთსე. ფირფიცარი, ტემპერა
PARADISE. Tempera on plywood
 41X152cm. 2002

საშოთსე. ფირფიცარი, ტემპერა
PARADISE. Tempera on plywood
 33X150cm. 1999

საშოთსე. (ფრაგმენტი)
PARADISE. (Fragment)
 39X150cm. 2002

ჟჟა. ფირფიცარი, ტემპერა
EVE. Tempera on plywood
 40X9cm. 2004

ჟჟა. ფირფიცარი, ტემპერა
EVE. Tempera on plywood
 130X26.5cm. 2005

იერუსალიში შესვლა. ფირფიცარი, ტემპერა
ENTRY INTO JERUSALEM. Tempera on plywood
 66X150cm. 2004

იერუსალიში. ფირფიცარი, ტემპერა
JERUSALEM. Tempera on plywood
 73X150cm. 2006

მთავარანგელოზი გაბრიელი. ფირფიცარი, ტემპერა
ARCHANGEL GABRIEL. Tempera on plywood
 31X38cm. 2005

ანგელოზი. ფირფიცარი, ტემპერა
ANGEL. Tempera on plywood
 57X27cm. 2002

გაბრიელი. ფირფიცარი, ტემპერა
GABRIEL. Tempera on plywood
 30X24cm. 1996

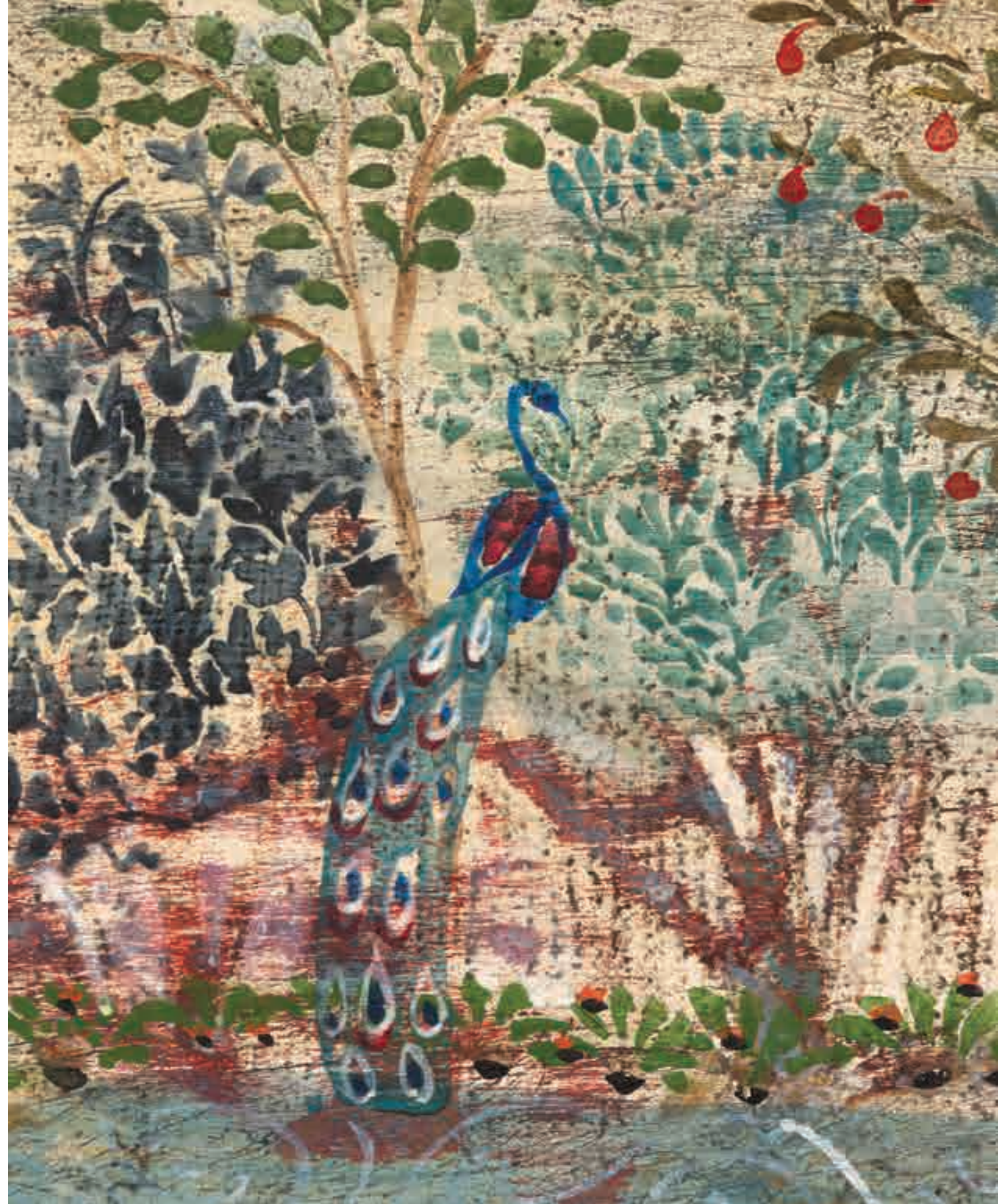
გაბრიელი. ფირფიცარი, ტემპერა
GABRIEL. Tempera on plywood
 76X38cm. 2004

გათსიზანის ბაღი. ფირფიცარი, ტემპერა
GARDEN OF GETHSEMANE. Tempera on plywood
15X68cm. 1995

გათსიზანის ბაღი. (ფრაგმენტები)
GARDEN OF GETHSEMANE. (Fragments)
1995

ხარაბა. ფირფიცარი, ტემპერა
ANNUNCIATION. Tempera on plywood
18X22cm. 1995

ხარაბა. ფირფიცარი, ტემპერა
ANNUNCIATION. Tempera on plywood
23X31cm. 2002

საშვილი. ფირფიცარი, ტემპერა
PARADISE. Tempera on plywood
 37X38cm. 2004

შალვა გიორგი. ფირფიცარი, ტემპერა
SAINT GEORGE. Tempera on plywood
 37X44.5cm.

შალვა გიორგი. ფირფიცარი, ტემპერა
SAINT GEORGE. Tempera on plywood
 49.5X38cm. 2003

ჯსკილი. ფირფიცარი, ტემპერა
DOG-ROSE. Tempera on plywood
 75X95cm. 2001

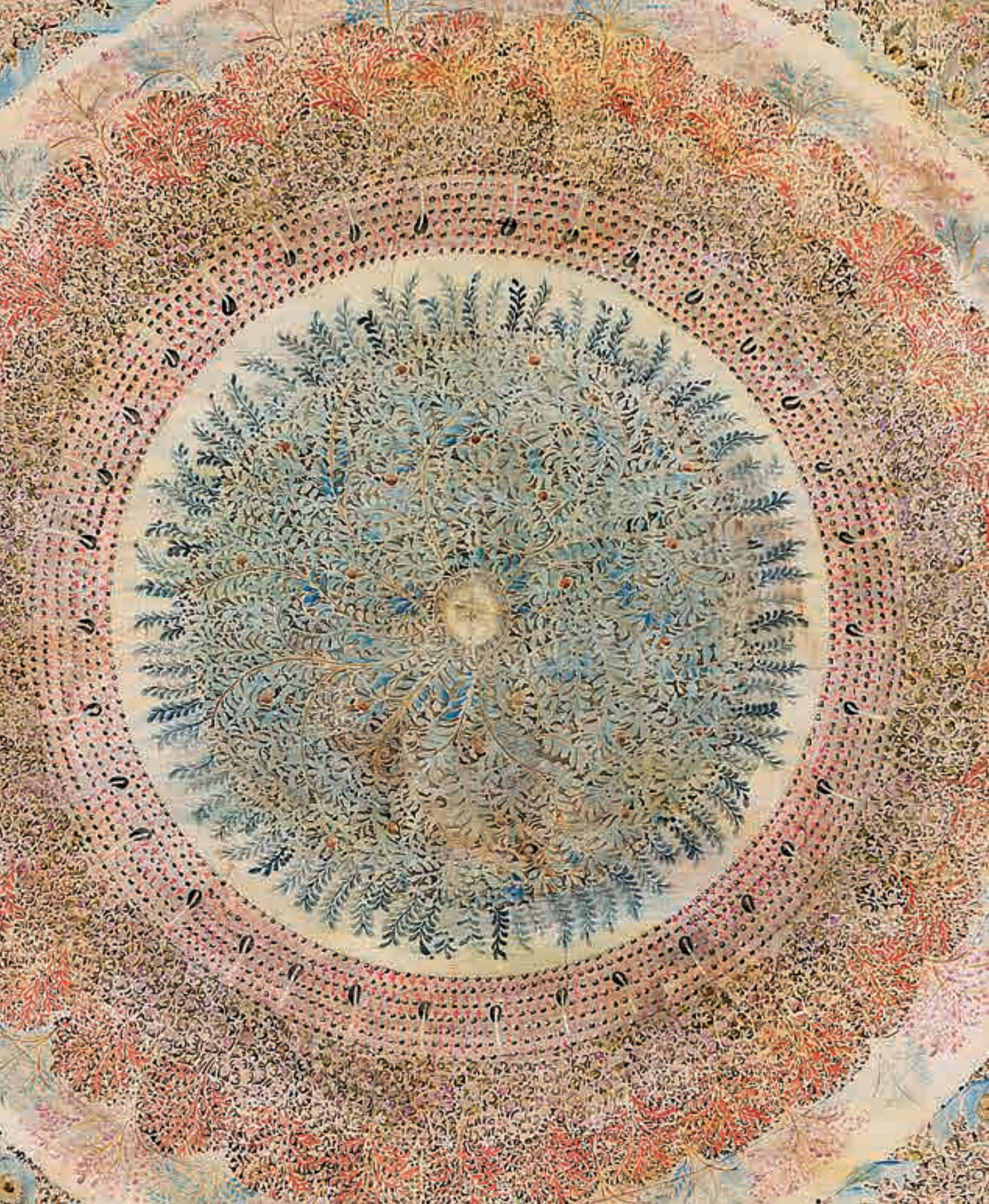
ბა. ფირფიცარი, ტემპერა
TREE. Tempera on plywood
 31X18cm. 1993

ბატაბა დლა. ფირფიცარი, ტემპერა
THIRD DAY. Tempera on plywood
 145X145 cm. 1994

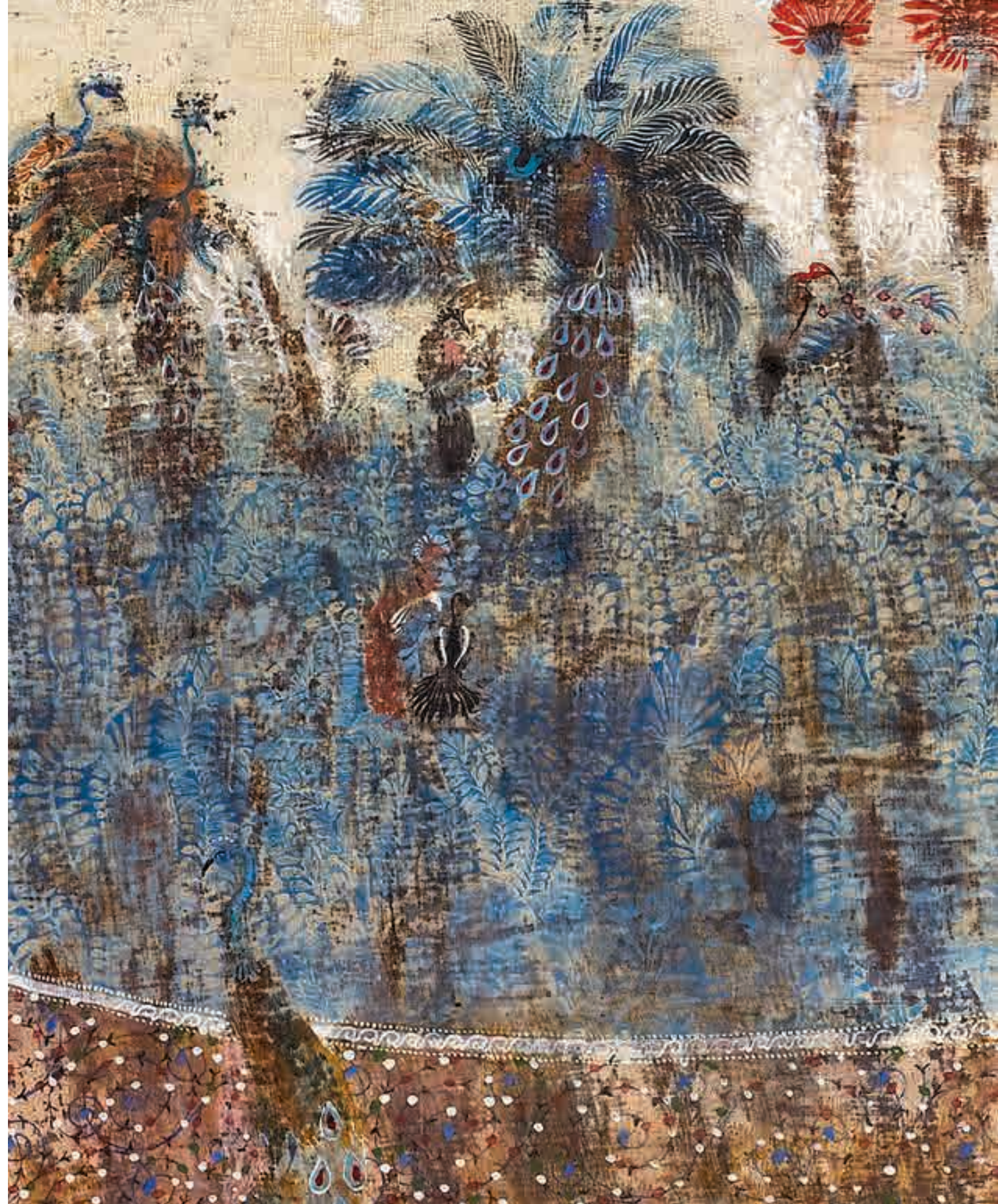
ბატაბა დლა. ფირფიცარი, ტემპერა
THIRD DAY. Tempera on plywood
 54X54 cm. 1999

საშვილი. ფირფიცარი, ტემპერა
PARADISE. Tempera on plywood
 100X99.5cm. 2005

სახირაშიდა. ფირფიცარი, ტემპერა
 SEMIRAMIS. Tempera on plywood
 50X70cm. 1995

სამოთხის ვაშლი. ფირფიცარი, ტემპერა
APPLE OF PARADISE. Tempera on plywood
 38.5X49cm. 2002

შავი პანტა. ფირფიცარი, ტემპერა
BLACK PANTHER. Tempera on plywood
 30X39.5cm. 1994

მელაქუდა. ფირფიცარი, ტემპერა
FOX. Tempera on plywood
 14.5X40cm. 2001

მარტოხალა ბიზონი. ფირფიცარი, ტემპერა
LONELY BISON. Tempera on plywood
 25X50cm. 1999

პალმა. ფირფიცარი, ტემპერა
PALM. Tempera on plywood
 75X60cm. 2006

ბაღურა. ფირფიცარი, ტემპერა
SPARROW. Tempera on plywood
 12X12cm.

ბაღურაბი. ფირფიცარი, ტემპერა
SPARROWS. Tempera on plywood
 12X35cm. 2002

ბაღურა. ფირფიცარი, ტემპერა
SPARROW. Tempera on plywood
 15X8cm. 2004

ასკილი. ფირფიცარი, ტემპერა
DOG-ROSE. Tempera on plywood
 38X38cm. 2005

ასკილი. ფირფიცარი, ტემპერა
DOG-ROSE. Tempera on plywood
 38X38cm. 2005

ასკილი. ფირფიცარი, ტემპერა
DOG-ROSE. Tempera on plywood
 39X70cm. 2002

სამოთხე. ფირფიცარი, ტემპერა
PARADISE. Tempera on plywood
 32X152cm. 1999

ნატაროკიძე. ფირფიცარი, ტემპერა
STILL-LIFE. Tempera on plywood
 32X38cm. 2004

შვალი. ფირფიცარი, ტემპერა
ROE. Tempera on plywood
 24X38cm. 2002

ლაშვილი. ფირფიცარი, ტემპერა
SNAILS. Tempera on plywood
 10.5X35cm. 2002

ჟირაფი. ფირფიცარი, ტემპერა
GIRAFFE. Tempera on plywood
142X85cm. 2005

იასამანი. ფირფიცარი, ტემპერა
LILAC. Tempera on plywood
152.5X76cm. 2004

ყვავილი. ფირფიცარი, ტემპერა
FLOWER. Tempera on plywood
74.5X74.5cm. 2006

ყვავილი. ფირფიცარი, ტემპერა
FLOWER. Tempera on plywood
30X36cm. 2006

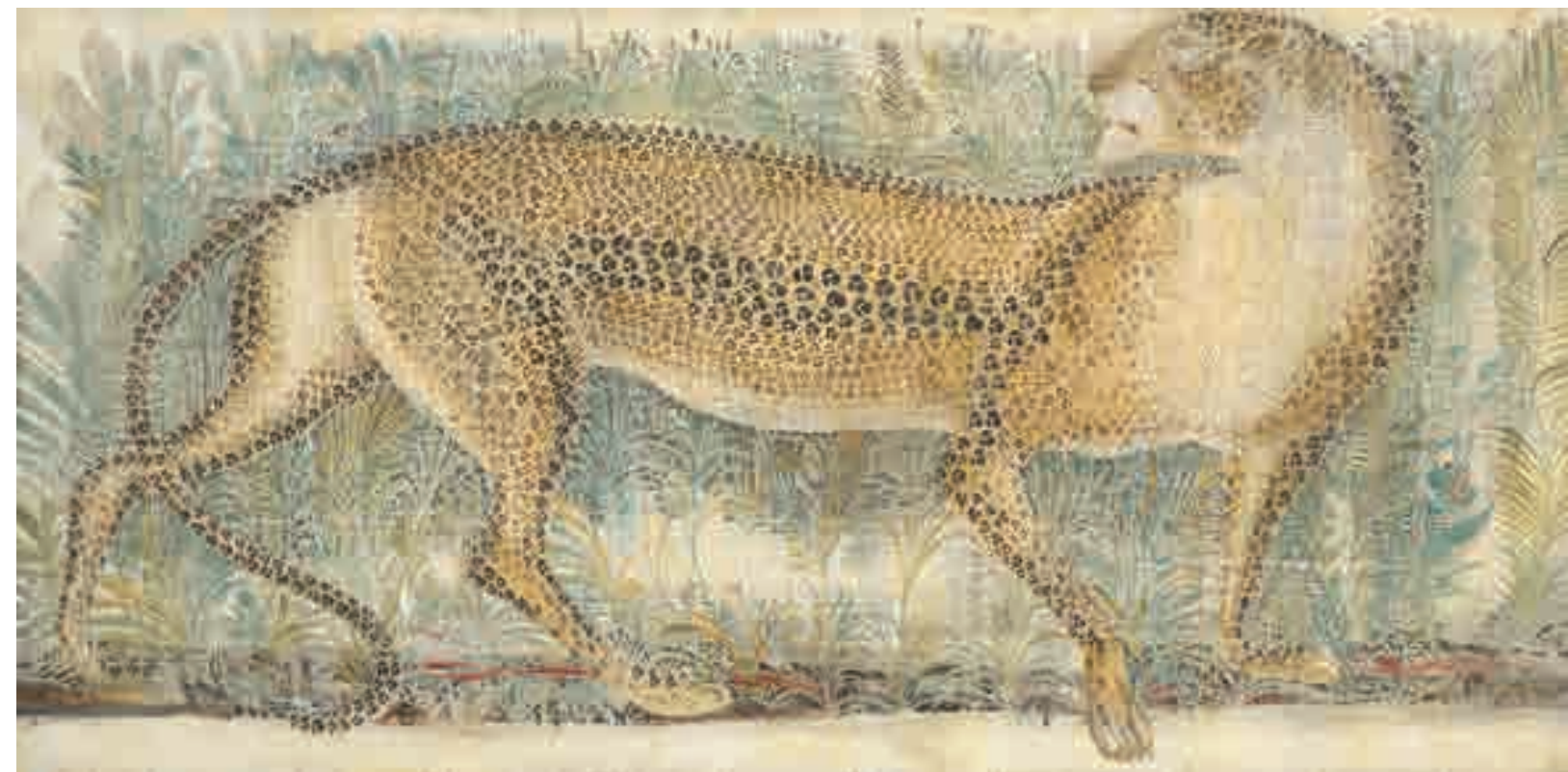
კუმაონის კაცობა. ფირფიცარი, ტემპერა
MAN-EATER OF KUMAON. Tempera on plywood
38X50cm. 2006

კუმაონის კაცობა. ფირფიცარი, ტემპერა
MAN-EATER OF KUMAON. Tempera on plywood
75X100cm. 2005

პპაზა. ფირფიცარი, ტემპერა
LEOPARD. Tempera on plywood
 39.5X76cm. 2005

პპაზა. ფირფიცარი, ტემპერა
LEOPARD. Tempera on plywood
 76X153cm. 2004

ჯაბაზა. ფირფიცარი, ტემპერა
LEOPARD. Tempera on plywood
 26.5X35 cm. 2003

შალვაშვილი. ფირფიცარი, ტემპერა
SUNFLOWER. Tempera on plywood
 80X80 cm. 1988

მწყარაბი. ფირფიცარი, ტემპერა
QUAILS. Tempera on plywood
 23.5X152cm. 2003

მწყარაბი. (ფრაგმენტი)
QUAILS. (Fragment)
 2003

მწყარაბი. (ფრაგმენტი)
QUAILS. (Fragment)
 2003

1
3

2
4

მზასუმირა. ფირფიცარი, ტემპერა
SUNFLOWER. Tempera on plywood
1. 65X75 cm. 1990
2. 75X75 cm. 1997
3. 45X30.5 cm. 1989
4. 40.5X29 cm. 1988

მზასუმირა. ფირფიცარი, ტემპერა
SUNFLOWER. Tempera on plywood
39X40 cm. 2002

მარტოხალა ბიზონი. ფირფიცარი, ტემპერა
LONELY BISON. Tempera on plywood
 17X34cm. 1997

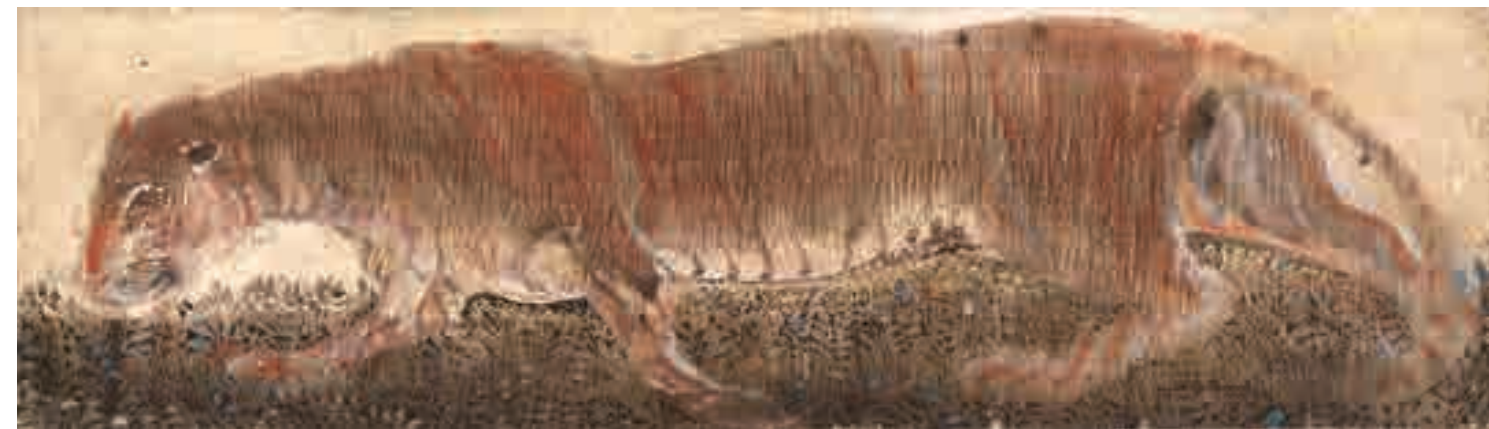
ტურა. ფირფიცარი, ტემპერა
JACKAL. Tempera on plywood
 16X37.5cm. 2000

პალმა. ფირფიცარი, ტემპერა
PALM. Tempera on plywood
 26.5X19cm. 2002

შაკი დავლატი. ფირფიცარი, ტემპერა
BLACK HEN. Tempera on plywood
 43X60cm. 1996

ვაჟსაგი. ფირფიცარი, ტემპერა
TIGER. Tempera on plywood
 15.5X52cm.

მელაკუდა. ფირფიცარი, ტემპერა
FOX. Tempera on plywood
 15X49.5cm. 1998

იხლარი. ფირფიცარი, ტემპერა
TURKEY. Tempera on plywood
109X110cm. 1998

პალმა. ფირფიცარი, ტემპერა
PALM. Tempera on plywood
75X50.5cm. 2003

პაუზი. ფირფიცარი, ტემპერა
TIGER. Tempera on plywood
 40X76.5cm. 2005

ირმაი. ფირფიცარი, ტემპერა
DEER. Tempera on plywood
 18X37cm. 1994

ირმაი. ფირფიცარი, ტემპერა
DEER. Tempera on plywood
 21X62.5cm. 2003

შავი პანთა. ფირფიცარი, ტემპერა
BLACK PANTHER. Tempera on plywood
100X150cm. 2005

შაჰი ავაზა. ფირფიცარი, ტემპერა
BLACK PANTHER. Tempera on plywood
 76X100cm. 2005

ავაზა. ფირფიცარი, ტემპერა
LEOPARD. Tempera on plywood
 52X99cm. 1989

შაჰი ავაზა. ფირფიცარი, ტემპერა
BLACK PANTHER. Tempera on plywood
 38X75cm. 2000

კონდორი. ფირფიცარი, ტემპერა
CONDOR. Tempera on plywood
 89X156 cm. 1995

კონდორი. ფირფიცარი, ტემპერა
CONDOR. Tempera on plywood
 65X146 cm. 2005

აფთარი. ფირფიცარი, ტემპერა
HYENA. Tempera on plywood
 110X108 cm. 1987

მარტოხალა ბიზონი. ფირფიცარი, ტემპერა
LONELY BISON. Tempera on plywood
 14X24cm. 1994

მარტოხალა ბიზონი. ფირფიცარი, ტემპერა
LONELY BISON. Tempera on plywood
 24.5X38.5cm. 2006

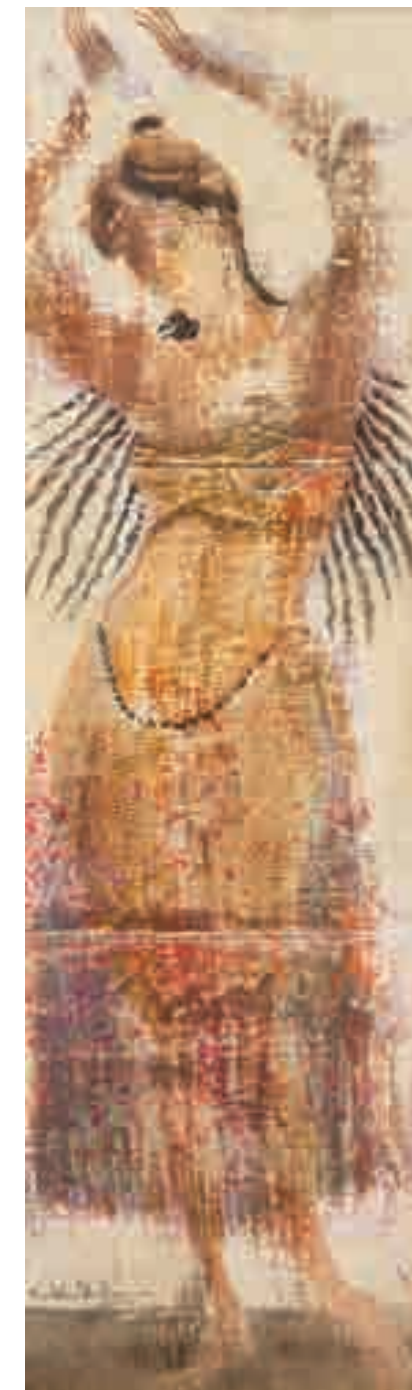

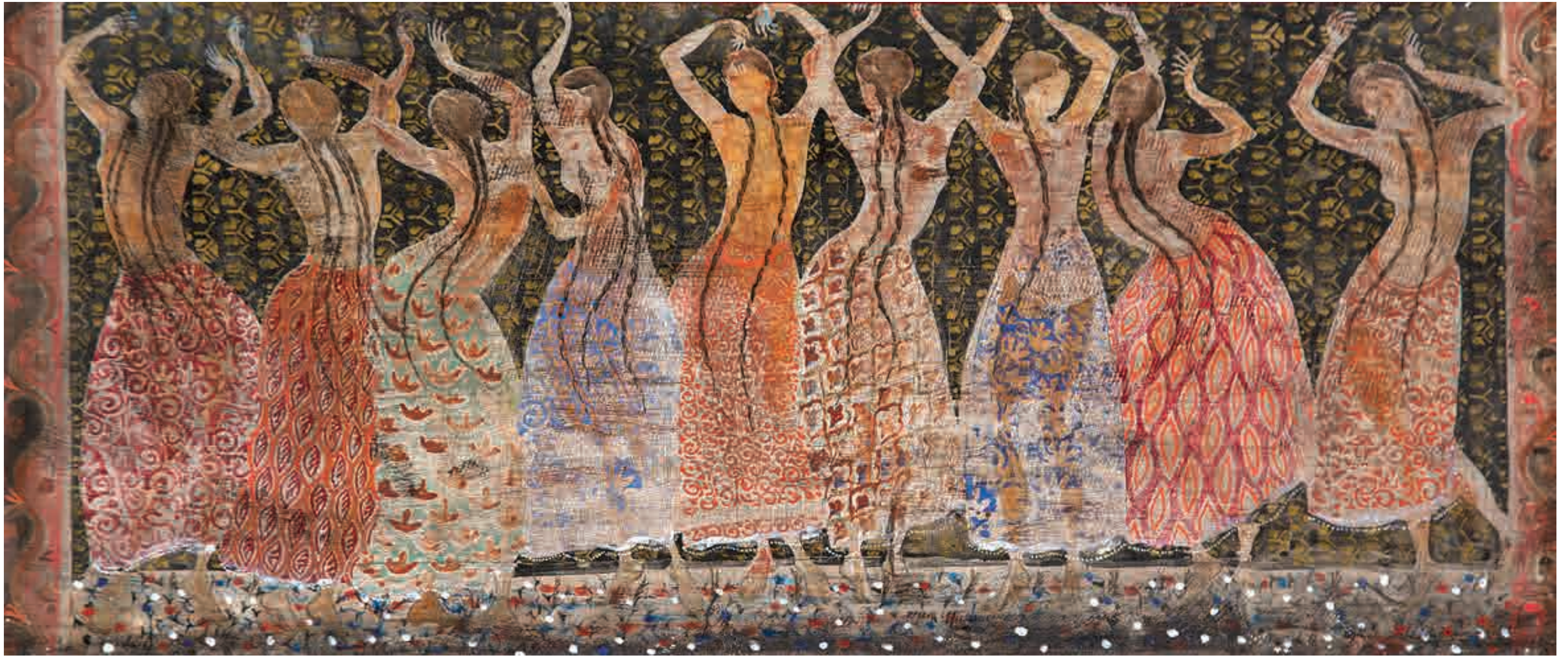
დონა ისიდორა და კავალუბა ლოს ლამოს
ფირფიცარი, ტემპერა
DONA ISIDORA DE CAVALUBA LOS LAMOS
Tempera on plywood
76X40cm. 2001

ათანასე ნიკიტინის ნაშა
ფირფიცარი, ტემპერა
SWEETHEART OF TRAVELER
ATHANASIOS NIKITIN
Tempera on plywood
30X10cm. 1997

ათანასე ნიკიტინის ნაშა
ფირფიცარი, ტემპერა
SWEETHEART OF TRAVELER
ATHANASIOS NIKITIN
Tempera on plywood
35.5X11cm. 1997

პრასტიტუტკა
ფირფიცარი, ტემპერა
PROSTITUTE
Tempera on plywood
55X20cm. 1996

ჰარამბანა. ფირფიცარი, ტემპერა
HAREM. Tempera on plywood
 26X60.5 cm. 1999

მეორე ნახევარი
ფირფიცარი, ტემპერა
SPOUSE
Tempera on plywood
56X33 cm. 1998

დონა ისიდორა
ფირფიცარი, ტემპერა
DONA ISIDORA
Tempera on plywood
30X13 cm. 1998

შავთალი. ფირფიცარი, ტემპერა
FLOWER. Tempera on plywood
 38X38cm. 2005

შავთალი. ფირფიცარი, ტემპერა
FLOWER. Tempera on plywood
 76X76cm. 2005

ოტარაკაკაძე
ფირფიცარი, ტემპერა
DANCER
Tempera on plywood
40X25 cm. 2003

ოტარაკაკაძე
ფირფიცარი, ტემპერა
DANCER
Tempera on plywood
76X43 cm. 2005

ყვავილი. ფირფიცარი, ტემპერა
FLOWER. Tempera on plywood
 76X76cm. 2006

ნა. ფირფიცარი, ტემპერა
VIOLET. Tempera on plywood
 30X14.5cm. 2004

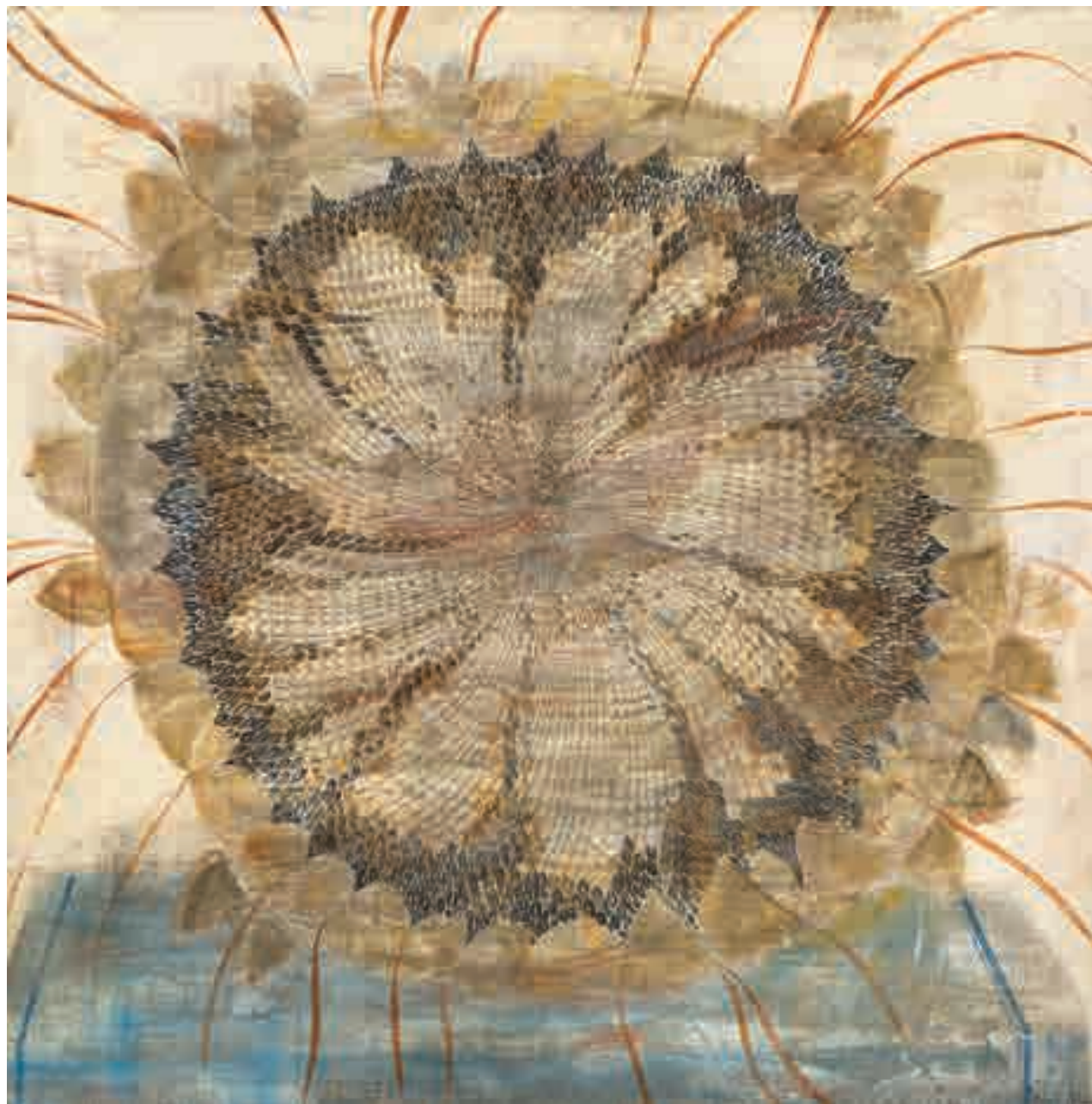
ნარშაპა. ფირფიცარი, ტემპერა
THISTLE. Tempera on plywood
 75X48cm. 2006

ვაჟა-ფშაველას. ფირფიცარი, ტემპერა
PROSTITUTE. Tempera on plywood
 76X33cm. 2006

ვაჟა-ფშაველას. ფირფიცარი, ტემპერა
PROSTITUTE. Tempera on plywood
 152X76cm. 2005

მზისუბრი. ფირფიცარი, ტემპერა
SUNFLOWER. Tempera on plywood
 75X75cm. 2005

ჰუნარი. ფირფიცარი, ტემპერა
HYENA. Tempera on plywood
 110X108cm. 1987

ჯირაფი. ფირფიცარი, ტემპერა
GIRAFFE. Tempera on plywood
 110X65.5cm. 1999

სამოთხის ვაშლი
 ფირფიცარი, ტემპერა
APPLE OF PARADISE
 Tempera on plywood
 38X50cm. 2000

ვაშლის ხე
 ფირფიცარი, ტემპერა
APPLE TREE
 Tempera on plywood
 53X76cm. 2006

რუდრაპრაიაგის აპაზა. ფირფიცარი, ტუმბერა
RUDRAPRAYAG LEOPARD. Tempera on plywood
75X130cm. 1992

აპაზა. ფირფიცარი, ტემპერა
LEOPARD. Tempera on plywood
 76X105.5cm. 2003

აპაზა. ფირფიცარი, ტემპერა
LEOPARD. Tempera on plywood
 41.5X76cm. 2001

აპაზა. ფირფიცარი, ტემპერა
LEOPARD. Tempera on plywood
 40X76cm. 2006

ნატაშვილი
ფირფიცარი, ტემპერა
LILAC
Tempera on plywood
152X59.5 cm. 2006

ნატაშვილი
ფირფიცარი, ტემპერა
LILAC
Tempera on plywood
119X76 cm. 2003

ასკილი. ფირფიცარი, ტემპერა
DOG-ROSE. Tempera on plywood
76.5X153.5cm. 2004

ბაყვალი. ფირფიცარი, ტემპერა
BLACKBERRY. Tempera on plywood
75X75cm. 2005

ასკილი. ფირფიცარი, ტემპერა
DOG-ROSE. Tempera on plywood
38X70cm. 2002

ბაყვალი. ფირფიცარი, ტემპერა
BLACKBERRY. Tempera on plywood
100X152cm. 2005

ლაოკოონი. ფირფიცარი, ტემპერა
LAOCOÖN. Tempera on plywood
 24X30cm. 2004

სამოთხე. ფირფიცარი, ტემპერა
PARADISE. Tempera on plywood
 40X50cm. 2006

ტიგროსი. ფირფიცარი, ტემპერა
TIGRIS. Tempera on plywood
 23X29cm. 2004

ნილოსი. ფირფიცარი, ტემპერა
NILE. Tempera on plywood
 23X29cm. 2004

აბრეშუმის გზა. ფირფიცარი, ტემპერა
 SILK ROAD. Tempera on plywood
 52X142cm.

აბრამშვიდის მზა. ფირფიცარი, ტემპერა
SILK ROAD. Tempera on plywood
34X80cm. 1995; 26.5X72cm. 1999

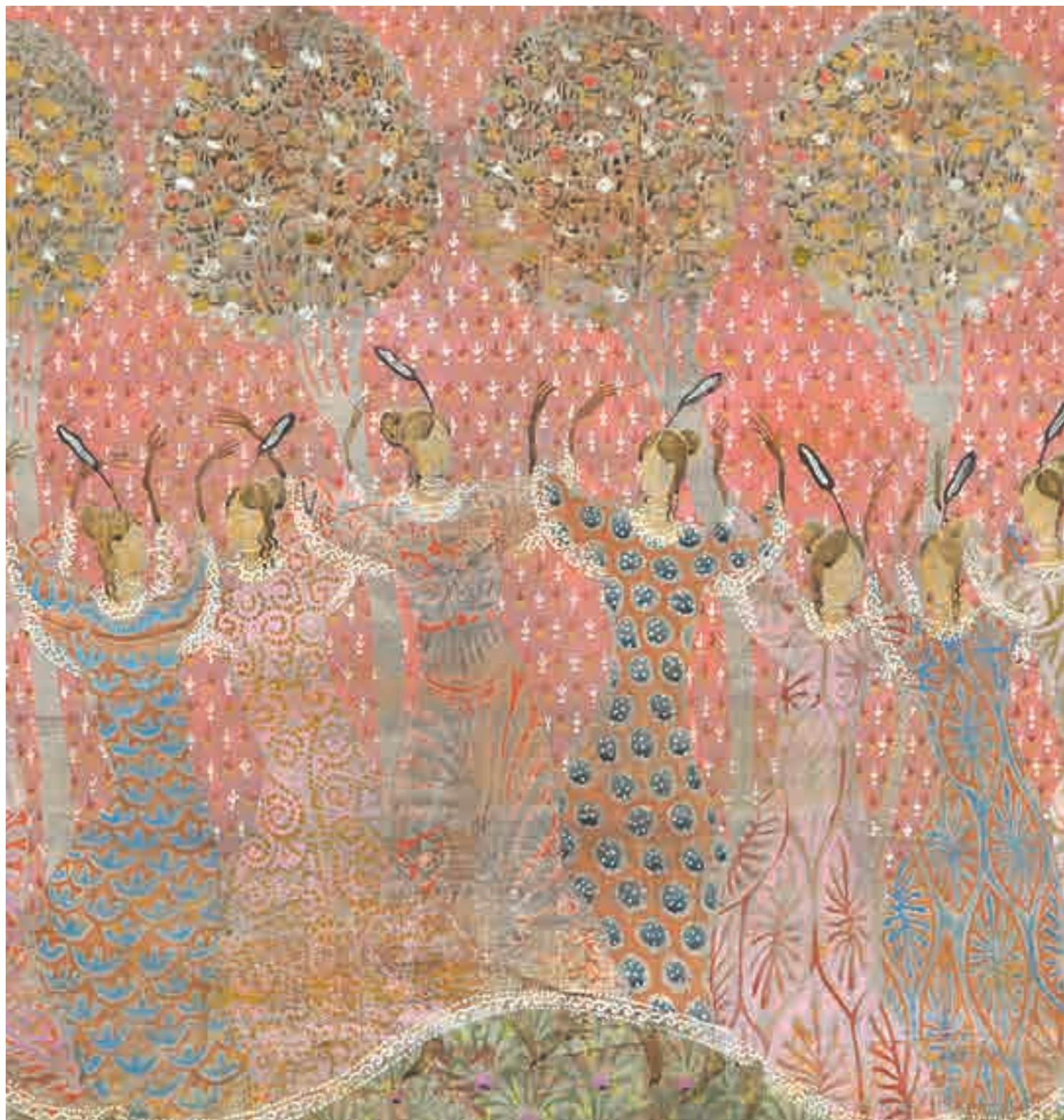
აბრამშვიდის მზა. ფირფიცარი, ტემპერა
SILK ROAD. Tempera on plywood
67X152cm. 2003; 30X76cm. 2006

შალვაშვილის შალვა. (ფრაგმენტი)
SILK ROAD. (Fragment)
34X80cm. 1995

შალვაშვილის შალვა. (ფრაგმენტი)
SILK ROAD. (Fragment)
26.5X72cm. 1999

აბაშაშვილის შალვა. (ფრაგმენტი)
SILK ROAD. (Fragment)
 67X152cm. 2003

აბაშაშვილის შალვა. (ფრაგმენტი)
SILK ROAD. (Fragment)
 38X150cm. 2003

ბაია. ფირფიცარი, ტემპერა
BAIA. Tempera on plywood
60X45cm. 1994

ბაია. ფირფიცარი, ტემპერა
BAIA. Tempera on plywood
53X54cm. 1990

საშირაშიდა. (ფრაგმენტი)
SEMIRAMIS. (Fragment)
1993

საშირაშიდა. ფირფიცარი, ტემპერა
SEMIRAMIS. Tempera on plywood
60X84cm. 1993

პიანო. ფირფიცარი, ტემპერა
PIANO. Tempera on plywood
 100X100cm. 1998

ტამტამები. ფირფიცარი, ტემპერა
TAMTAMS. Tempera on plywood
 118X169cm. 2003

ბუღასტპირი. ფირფიცარი, ტემპერა
BAGPIPES. Tempera on plywood
 118X169cm. 2003

არფა. ფირფიცარი, ტემპერა
HARP. Tempera on plywood
 118X169cm. 2003

მთსაქვაშვილი. ფირფიცარი, ტემპერა
DANCER. Tempera on plywood
 55.5X40cm. 2001

მთსაქვაშვილი. ფირფიცარი, ტემპერა
FLOWER. Tempera on plywood
 33X33cm. 2006

ყვავილი. ფირფიცარი, ტემპერა
FLOWER. Tempera on plywood
 76X76cm. 2006

ჭორიკანა. ფირფიცარი, ტემპერა
VINE. Tempera on plywood
 76X30cm. 2006

ჭორიკანა. ფირფიცარი, ტემპერა
VINE. Tempera on plywood
 76X32cm. 2003

ასათიანი. ფიგურატი, ტემპერა
DOG-ROSE. Tempera on plywood
76X152.5cm. 2003

მოსაკვაშვი. ფირფიცარი, ტემპერა
DANCER. Tempera on plywood
 76X40cm. 2003

მოსაკვაშვი. ფირფიცარი, ტემპერა
DANCER. Tempera on plywood
 20X12cm. 1999

მოსაკვაშვი. ფირფიცარი, ტემპერა
DANCER. Tempera on plywood
 76X52cm. 2006

ნატურმორტი. ფირფიცარი, ტემპერა
STILL-LIFE. Tempera on plywood
 30X22cm. 1987

პორტრეტი. ტილო, ზეთი
PORTRAIT. Oil on canvas
 110X70cm. 1985

ნატვაროშვილი. ფირფიცარი, ტემპერა
STILL-LIFE. Tempera on plywood
 75X77cm. 2000

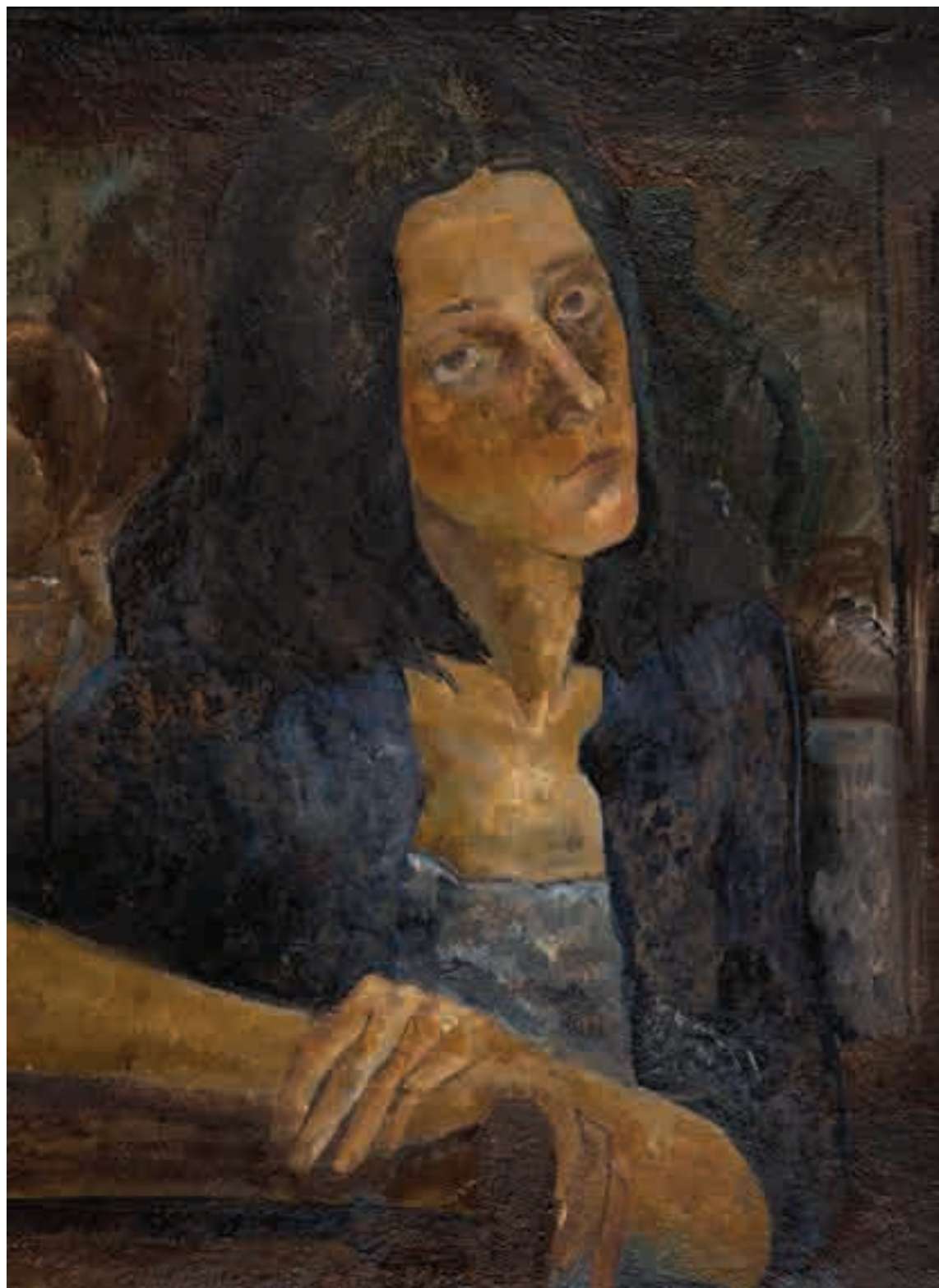
შვიშარუა. ფირფიცარი, ტემპერა
FERN. Tempera on plywood
 77X36cm. 2006

შვიშარუა. ფირფიცარი, ტემპერა
FERN. Tempera on plywood
 100X50cm. 1990

შვიშარუა. ფირფიცარი, ტემპერა
FERN. Tempera on plywood
 124X66cm. 1993

დის პორტრეტი. ტილო, ზეთი
PORTRAIT OF SISTER. Oil on canvas
 51X38cm. 1982

ბაზილიკა. ფირფიცარი, ტემპერა
BASILICA. Tempera on plywood
 16X15cm. 1987

ბა. ფირფიცარი, ტემპერა
TREE. Tempera on plywood
 98X76cm. 2005

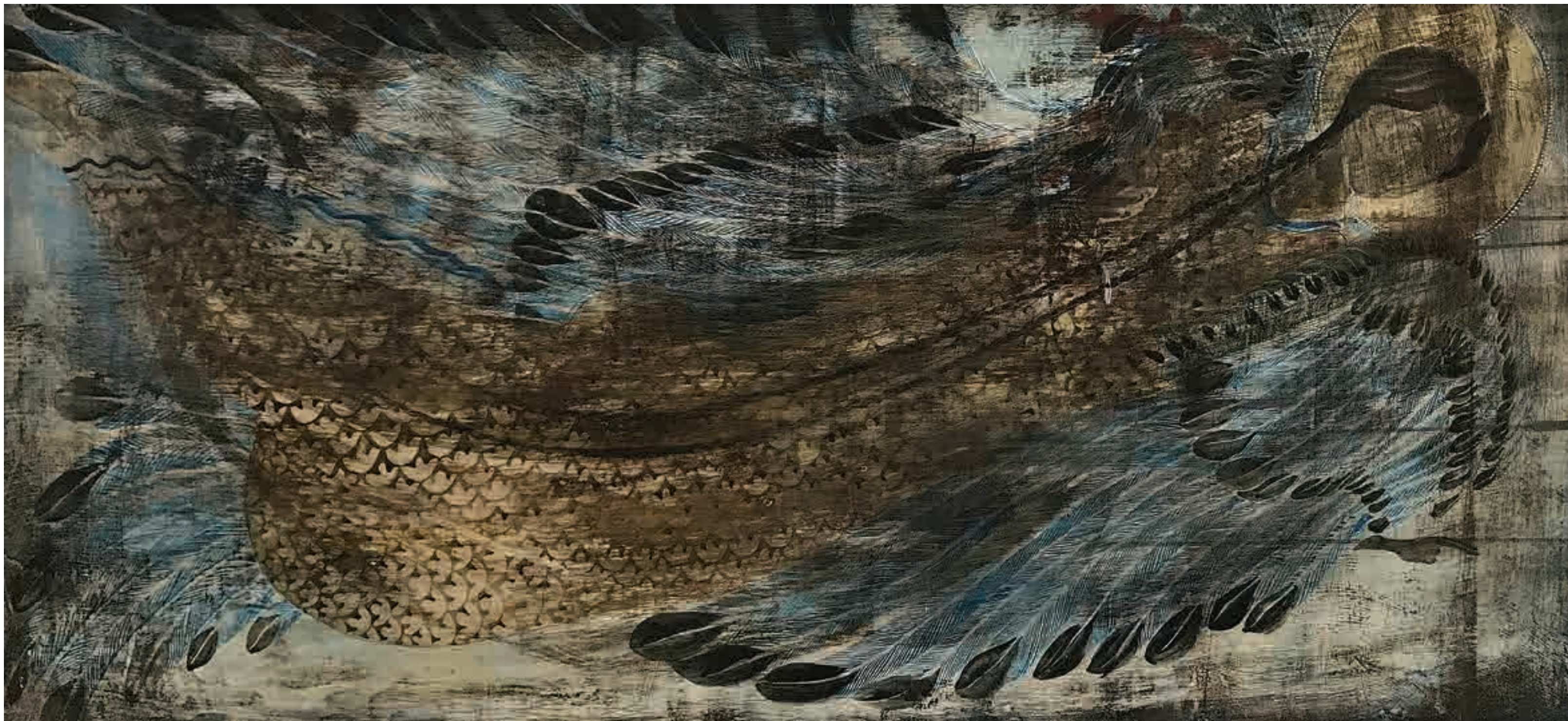
ქეთევანი. ფირფიცარი, ტემპერა
KETEVAN. Tempera on plywood
 48X28cm. 2001

პიანო. ფირფიცარი, ტემპერა
PIANO. Tempera on plywood
 150X150cm. 1990

სამასი არაგველი. ფირფიცარი, ტემპერა
300 ARAGVIAN WARRIORS. Tempera on plywood
 43X50cm. 1993

შალვა გიშვილი. ფიგურა, ტემპერა
BLUE ANGEL. Tempera on plywood
31X74cm. 1998

ასკილი. ფირფიცარი, ტემპერა
DOG-ROSE. Tempera on plywood
 94X94cm. 2004

ბროწაული. ფირფიცარი, ტემპერა
POMEGRANATE. Tempera on plywood
 215X110cm. 2003

ასკილი. ფირფიცარი, ტემპერა
DOG-ROSE. Tempera on plywood
 215X110cm. 2003

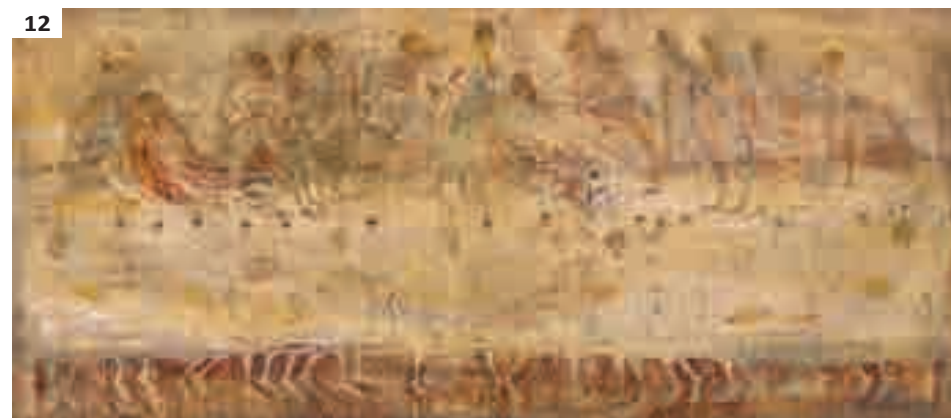
შალვაშვილი. ფირფიცარი, ტემპერა
DANCER. Tempera on plywood
 150X90cm. 1989

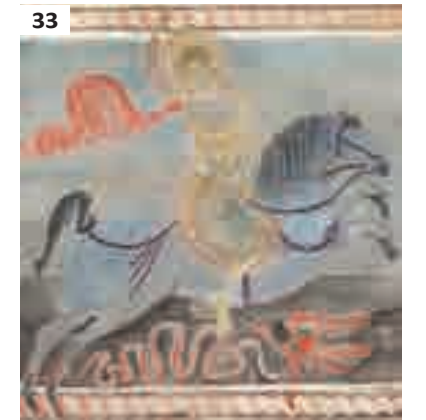

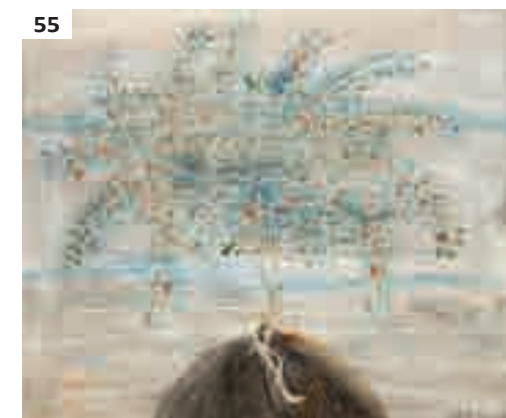
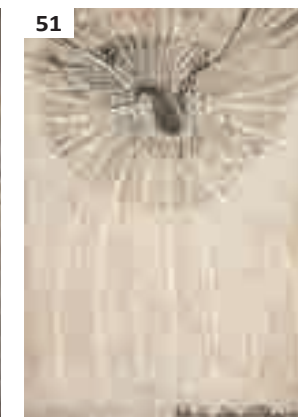
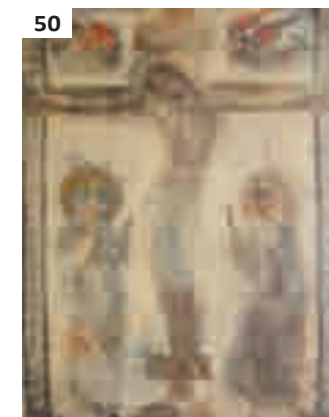
შალვაშვილი. ფირფიცარი, ტემპერა
DANCER. Tempera on plywood
 43X26cm. 1993

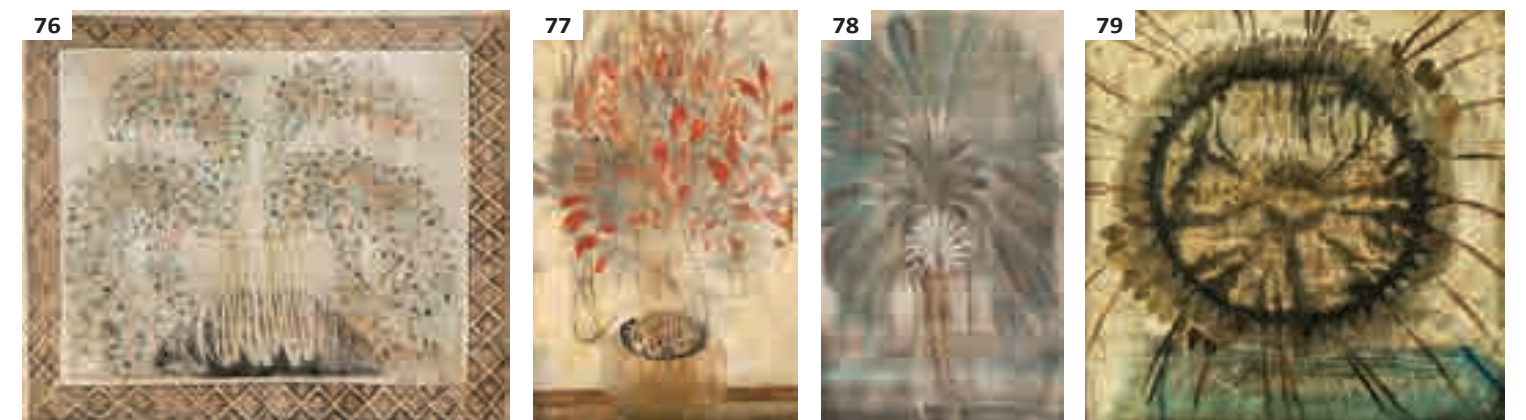
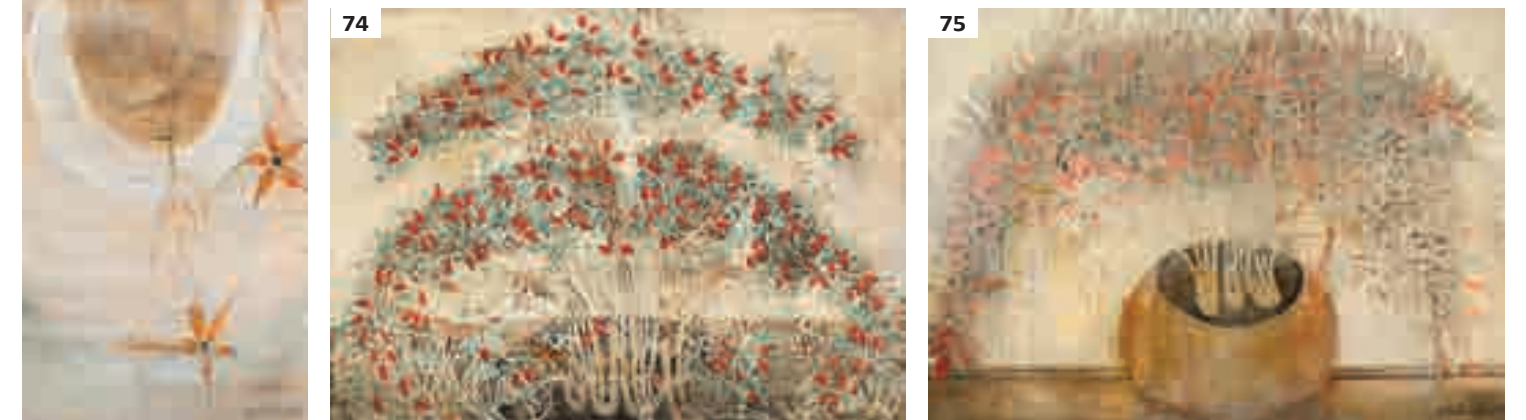
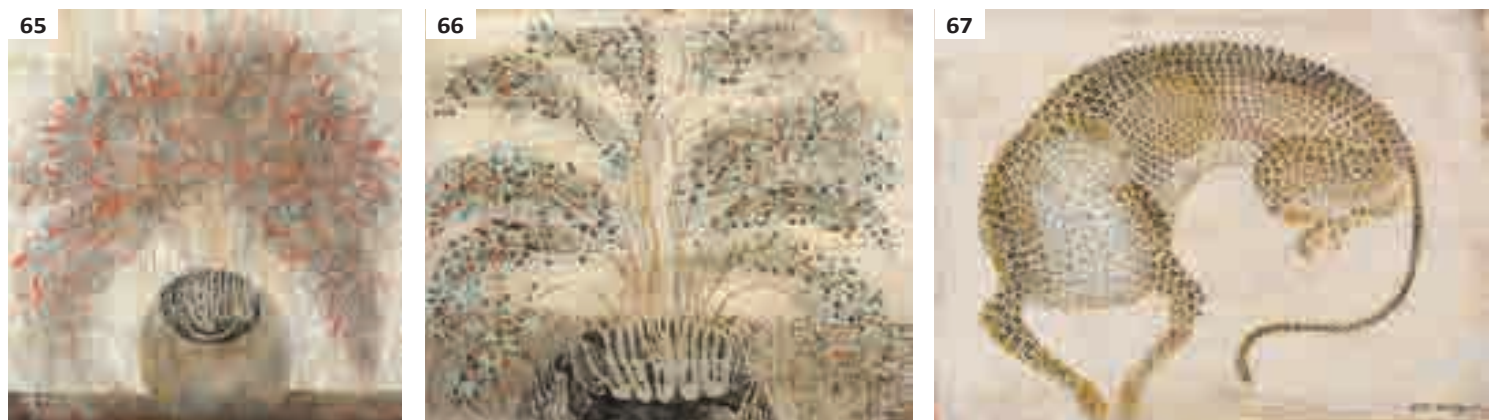
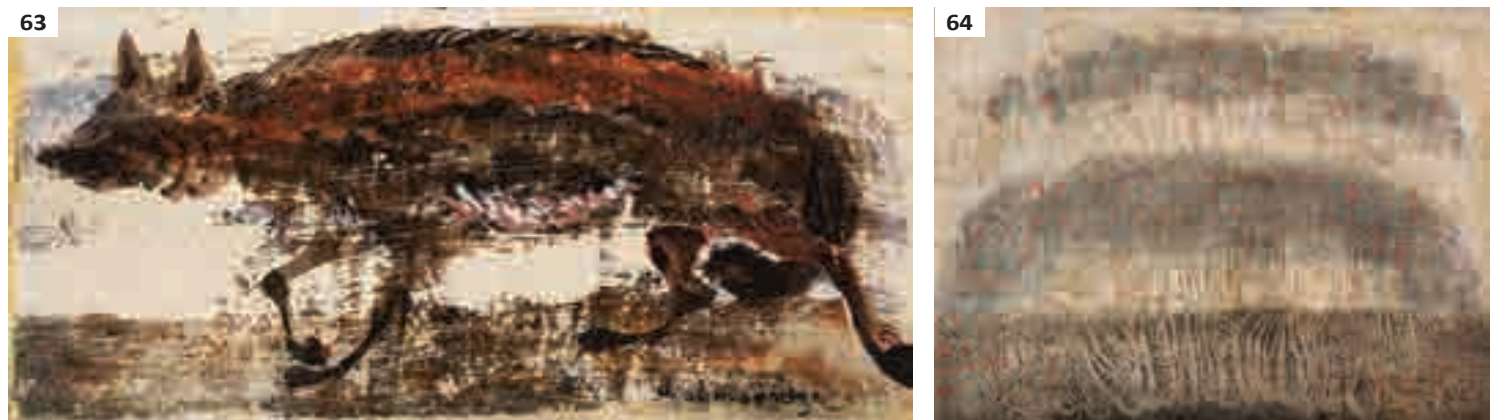
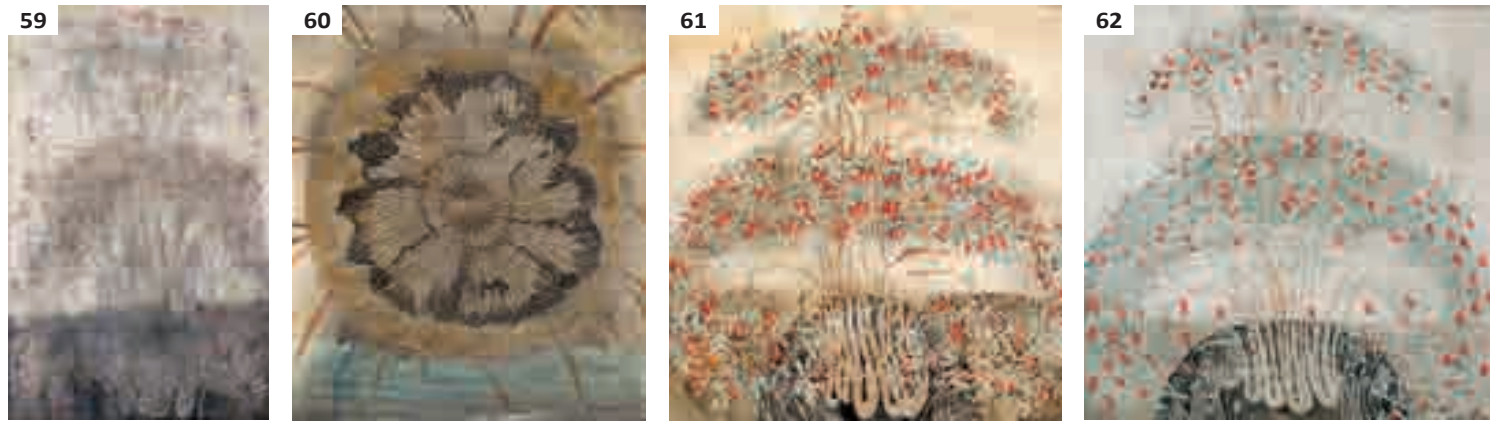

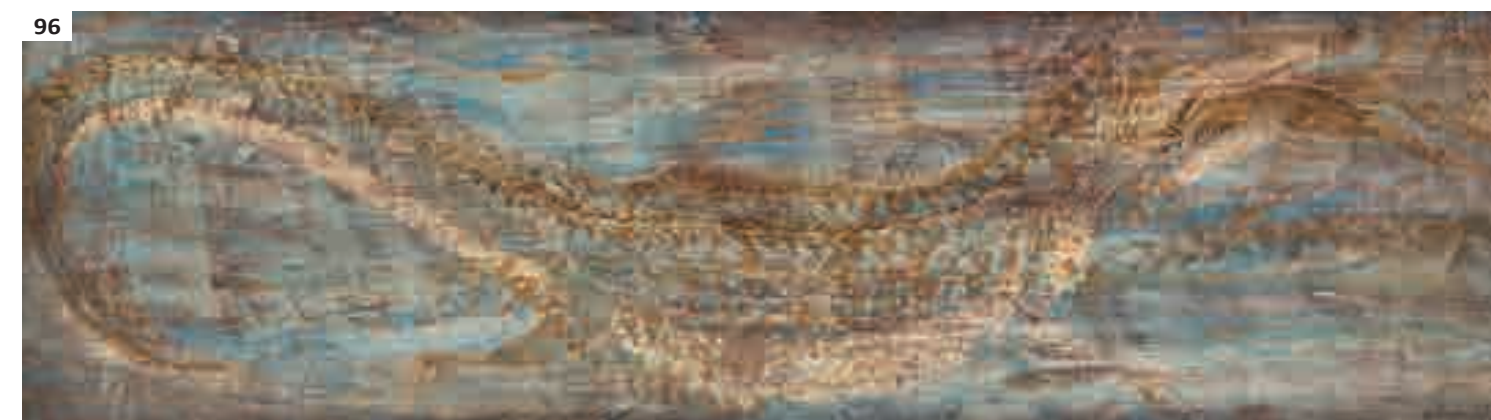
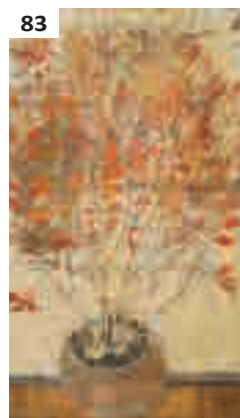
გურუა. ფირფიცარი, ტემპერა
BEAUTIFUL. Tempera on plywood
 54X143 cm. 1995

100

102

103

104

105

107

108

101

106

109

110

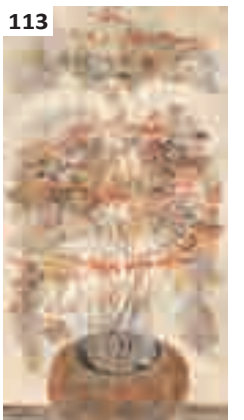
111

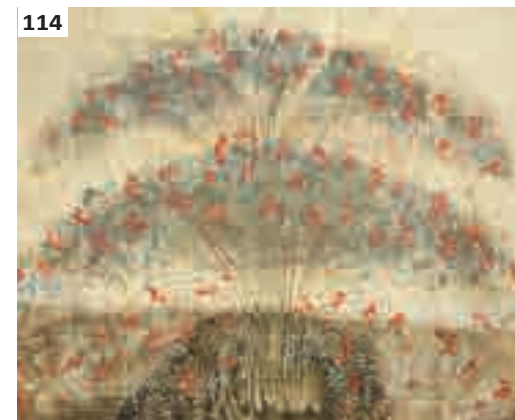
112

113

114

115

116

117

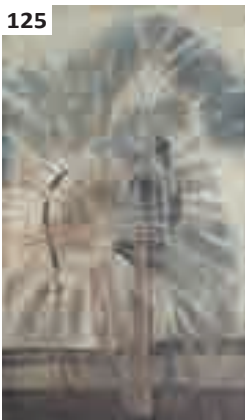

118

119

01. „ანგელოზები“ ფირფიცარი, ტემპერა, 20X38სმ. 2004
“Angels” tempera on plywood, 20X38cm. 2004
02. „გაბრიელი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 26X21სმ. 2005
“Gabriel” tempera on plywood, 26X21cm. 2005
03. „წმინდა გიორგი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 38X38სმ. 2004
“Saint George” tempera on plywood, 38X38cm. 2004
04. „სულიწმინდა“ ფირფიცარი, ტემპერა, 37.5X50სმ. 2005
“Holy Spirit” tempera on plywood, 37.5X50cm. 2005
05. „ხარება“ ფირფიცარი, ტემპერა, 31.5X40სმ. 2006
“Annunciation” tempera on plywood, 31.5X40cm. 2006
06. „ქერუბიმი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 8X6სმ. 1997
“Cherub” tempera on plywood, 8X6cm. 1997
07. „გაბრიელი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 11.5X8.5სმ. 2001
“Gabriel” tempera on plywood, 11.5X8.5cm. 2001
08. „იერუსალიმში შესვლა“ ფირფიცარი, ტემპერა, 26X64სმ. 2004
“Entry Into Jerusalem” tempera on plywood, 26X64cm. 2004
09. „ხარება“ ფირფიცარი, ტემპერა, 19.5X40.5სმ. 2002
“Annunciation” tempera on plywood, 19.5X40.5cm. 2002
10. „ბაზილიკა“ ფირფიცარი, ტემპერა, 15X20სმ. 1998
“Basilica” tempera on plywood, 15X20cm. 1998
11. „ბაზილიკა“ ფირფიცარი, ტემპერა, 35X39სმ. 2006
“Basilica” tempera on plywood, 35X39cm. 2006
12. „საიდუმლო სერობა“ ფირფიცარი, ტემპერა, 36.5X80სმ. 1990
“The Last Supper” tempera on plywood, 36.5X80cm. 1990
13. „საიდუმლო სერობა“ ფირფიცარი, ტემპერა, 24X65სმ. 2002
“The Last Supper” tempera on plywood, 24X65cm. 2002
14. „წმინდა გიორგი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 35.5X40სმ. 1993
“Saint George” tempera on plywood, 35.5X40cm. 1993
15. „მთავარანგელოზი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 38X19სმ. 1999
“Archangel” tempera on plywood, 38X19cm. 1999
16. „გაბრიელი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 18X12სმ. 2002
“Gabriel” tempera on plywood, 18X12cm. 2002
17. „საიდუმლო სერობა“ ფირფიცარი, ტემპერა, 80X148სმ. 1990
“The Last Supper” tempera on plywood, 80X148cm. 1990
18. „საიდუმლო სერობა“ ფირფიცარი, ტემპერა, 28.5X75სმ. 1992
“The Last Supper” tempera on plywood, 28.5X75cm. 1992
19. „აყვავებული ჯვარი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 28X22სმ. 1996
“Flowering Cross” tempera on plywood, 28X22cm. 1996
20. „ანგელოზი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 30.5X50სმ. 2001
“Angel” tempera on plywood, 30.5X50cm. 2001
21. „ხარება“ თეფში, ტემპერა, ლეკვასი, 15X23სმ.
“Annunciation” gesso, tempera on plate, 15X23cm.

22. „გაბრიელი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 92X18სმ. 2002
“Gabriel” tempera on plywood, 92X18cm. 2002
23. „გაბრიელი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 77X29.5სმ. 2004
“Gabriel” tempera on plywood, 77X29.5cm. 2004
24. „დილის ანგელოზები“ ფირფიცარი, ტემპერა, 36X53სმ. 1997
“Morning Angels” tempera on plywood, 36X53cm. 1997
25. „ხარება“ ფირფიცარი, ტემპერა, 76X76სმ. 2000
“Annunciation” tempera on plywood, 76X76cm. 2000
26. „სამება“ ფირფიცარი, ტემპერა, 28X28სმ. 1998
“Trinity” tempera on plywood, 28X28cm. 1998
27. „ანგელოზები“ ფირფიცარი, ტემპერა, 35X44სმ. 2001
“Angels” tempera on plywood, 35X44cm. 2001
28. „ბაზილიკა“ ფირფიცარი, ტემპერა, 23X29სმ. 2004
“Basilica” tempera on plywood, 23X29cm. 2004
29. „ბაზილიკა“ ფირფიცარი, ტემპერა, 40X43.5სმ. 2001
“Basilica” tempera on plywood, 40X43.5cm. 2001
30. „შობა“ ფირფიცარი, ტემპერა, 23X26.5სმ. 1992
“The Nativity” tempera on plywood, 23X26.5cm. 1992
31. „სადამოს ანგელოზები“ ფირფიცარი, ტემპერა, 25X36.5სმ. 2005
“Evening Angels” tempera on plywood, 25X36.5cm. 2005
32. „საიდუმლო სერობა“ ფირფიცარი, ტემპერა, 143X57სმ. 2000
“The Last Supper” tempera on plywood, 143X57cm. 2000
33. „წმინდა გიორგი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 39X36სმ. 2006
“Saint George” tempera on plywood, 39X36cm. 2006
34. „წმინდა გიორგი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 38X38სმ. 2004
“Saint George” tempera on plywood, 38X38cm. 2004
35. „სამოთხე“ ფირფიცარი, ტემპერა, 34X81სმ. 1994
“Paradise” tempera on plywood, 34X81cm. 1994
36. „გაბრიელი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 18X13სმ. 2005
“Gabriel” tempera on plywood, 18X13cm. 2005
37. „საიდუმლო სერობა“ ფირფიცარი, ტემპერა, 52X143სმ. 2001
“The Last Supper” tempera on plywood, 52X143cm. 2001
38. „წმინდა გიორგი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 76X76სმ. 2004
“Saint George” tempera on plywood, 76X76cm. 2004
39. „სამოთხე“ ფირფიცარი, ტემპერა, 76X76სმ. 2006
“Paradise” tempera on plywood, 76X76cm. 2006
40. „ანგელოზები“ ფირფიცარი, ტემპერა, 25X38სმ. 2002
“Angels” tempera on plywood, 25X38cm. 2002
41. „სამოთხე“ ფირფიცარი, ტემპერა, 44X150სმ. 2006
“Paradise” tempera on plywood, 44X150cm. 2006
42. „ატენის სიონი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 43.5X35სმ. 1992
“Ateni Sioni Church” tempera on plywood, 43.5X35cm. 1992

43. „წმინდა გიორგი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 193X194სმ. 1994
“Saint George” tempera on plywood, 193X194cm. 1994

44. „ღამის ანგელოზები“ ფირფიცარი, ტემპერა, 18X27სმ. 1992
“Night Angels” tempera on plywood, 18X27cm. 1992

45. „საიდუმლო სერობა“ ფირფიცარი, ტემპერა, 24.5X92სმ. 2005
“The Last Supper” tempera on plywood, 24.5X92cm. 2005

46. „სამოთხის ვაშლი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 24X30სმ. 2004
“Apple of Paradise” tempera on plywood, 24X30cm. 2004

47. „ანგელოზები“ ფირფიცარი, ტემპერა, 6X49.5სმ. 1992
“Angels” tempera on plywood, 6X49.5cm.

48. „ხარება“ ფირფიცარი, ტემპერა, 14.5X23.5სმ. 2000
“Annunciation” tempera on plywood, 14.5X23.5cm. 2000

49. „ბაზილიკა“ ფირფიცარი, ტემპერა, 29X48სმ. 2001
“Basilica” tempera on plywood, 29X48cm. 2001

50. „ჯვარცმა“ ფირფიცარი, ტემპერა, 50X40სმ. 2001
“Crucifixion” tempera on plywood, 50X40cm. 2001

51. “სულიწმინდა“ ფირფიცარი, ტემპერა, 17.5X12.5სმ. 1990
“Holy Spirit” tempera on plywood, 17.5X12.5cm. 1990

52. „გაბრიელი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 36X27სმ. 2002
“Gabriel” tempera on plywood, 36X27cm. 2002

53. „ანგელოზი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 25X39სმ. 2004
“Angel” tempera on plywood, 25X39cm. 2004

54. „გაბრიელი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 15X15სმ. 1995
“Gabriel” tempera on plywood, 15X15cm. 1995

55. „სამოთხის ვაშლი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 37.5X44.5სმ. 2003
“Apple of Paradise” tempera on plywood, 37.5X44.5cm. 2003

56. „ანგელოზი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 17X25სმ. 2001
“Angel” tempera on plywood, 17X25cm. 2001

57. „შავი ავაზა“ ფირფიცარი, ტემპერა, 36X75.5სმ. 2001
“Black panther” tempera on plywood, 36X75.5cm. 2001

58. „მაყვლის ბუჩქი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 100X150სმ. 1991
“Blackberry” tempera on plywood, 100X150cm. 1991

59. „ასკილი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 117X76.5სმ. 2004
“Dog-Rose” tempera on plywood, 117X76.5cm. 2004

60. „მზესუმზირა“ ფირფიცარი, ტემპერა, 37.5X35სმ. 2001
“Sunflower” tempera on plywood, 37.5X35cm. 2001

61. „ასკილი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 38X38სმ. 2005
“Dog-Rose” tempera on plywood, 38X38cm. 2005

62. „ასკილი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 51X51სმ. 2006
“Dog-Rose” tempera on plywood, 51X51cm. 2006

63. „ტურა“ ფირფიცარი, ტემპერა, 7X15სმ. 1997
“Jackal” tempera on plywood, 7X15cm. 1997

64. „ასკილი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 73X92.5სმ. 2002
“Dog-Rose” tempera on plywood, 73X92.5cm. 2002

65. „ნატურმორტი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 69X76სმ. 2003
“Still-Life” tempera on plywood, 69X76cm. 2003

66. „მაყვალი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 36.5X45სმ. 2005
“Blackberry” tempera on plywood, 36.5X45cm. 2005

67. „ავაზა“ ფირფიცარი, ტემპერა, 37X50.5სმ. 2006
“Leopard” tempera on plywood, 37X50.5cm. 2006

68. „მელია“ ფირფიცარი, ტემპერა, 2.6X22.5სმ. 1998
“Fox” tempera on plywood, 2.6X22.5cm.

69. „კონდორი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 16X60სმ. 1998
“Condor” tempera on plywood, 16X60cm. 1998

70. „ბელურები“ ფირფიცარი, ტემპერა, 8X27სმ. 2006
“Sparrows” tempera on plywood, 8X27cm. 2006

71. „ყვავილი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 73X30სმ. 2006
“Flower” tempera on plywood, 73X30cm. 2006

72. „მაყვალი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 75.5X75.5სმ. 2006
“Blackberry” tempera on plywood, 75.5X75.5cm. 2006

73. „მარტოხელა ბიზონი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 26X43სმ. 2000
“Lonely Bison” tempera on plywood, 26X43cm. 2000

74. „ასკილი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 38X51სმ. 2005
“Dog-Rose” tempera on plywood, 38X51cm. 2005

75. „ყვავილი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 25X36სმ. 2004
“Flower” tempera on plywood, 25X36cm. 2004

76. „მაყვალი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 38X44.5სმ. 2006
“Blackberry” tempera on plywood, 38X44.5cm. 2006

77. „ნატურმორტი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 38X26.5სმ. 2004
“Still-Life” tempera on plywood, 38X26.5cm. 2004

78. „პალმა“ ფირფიცარი, ტემპერა, 67X41.5სმ. 2002
“Palm” tempera on plywood, 67X41.5cm. 2002

79. „მზესუმზირა“ ფირფიცარი, ტემპერა, 100X100სმ. 1993
“Sunflower” tempera on plywood, 100X100cm. 1993

80. „მარტოხელა ბიზონი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 55X110სმ.1999
“Lonely Bison” tempera on plywood, 55X110cm. 1999

81. „გვიმრა“ ფირფიცარი, ტემპერა, 50X70სმ. 1996
“Fern” tempera on plywood, 50X70cm. 1996

82. „ბელურები“ ფირფიცარი, ტემპერა, 12X34.5სმ. 1990-იანი წწ.
“Sparrows” tempera on plywood, 12X34.5cm. 1990s

83. „ნატურმორტი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 41.5X25სმ. 2003
“Still-Life” tempera on plywood, 41.5X25cm. 2003

84. „მაყვალი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 31X38სმ. 1998
“Blackberry” tempera on plywood, 31X38cm.

„დონა ისიდორა დე კავალუბა ლოს ლამოს“
ფირფიცარი, ტემპერა, 52X17.5სმ. 1998
“Dona Isidora De Cavaluba Los Lamos”
tempera on plywood, 52X17.5cm. 1998

85. „მარტოხელა ბიზონი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 20X48სმ. 2002
“Lonely Bison” tempera on plywood, 20X48cm. 2002

86. „ევა“ ფირფიცარი, ტემპერა, 29.5X8სმ. 2001
“Eve” tempera on plywood, 29.5X8cm. 2001

87. „ბელურები“ ფირფიცარი, ტემპერა, 6.5X15სმ. 2005
“Sparrows” tempera on plywood, 6.5X15cm.

88. „ნატურმორტი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 54X27სმ. 1988
“Still-Life” tempera on plywood, 54X27cm. 1988

89. „შავი ავაზა“ ფირფიცარი, ტემპერა, 40.5X74.5სმ. 1998
“Black Panther” tempera on plywood, 40.5X74.5cm. 1998

90. „ავაზა“ ფირფიცარი, ტემპერა, 31X37.5სმ. 2005
“Leopard” tempera on plywood, 31X37.5cm. 2005

91. „ნარმაჰა“ ფირფიცარი, ტემპერა, 37X17.5სმ. 2002
“Thistle” tempera on plywood, 37X17.5cm. 2002

92. „ასკილი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 73X151სმ. 2006
“Dog-Rose” tempera on plywood, 73X151cm. 2006

93. „შავი ავაზა“ ფირფიცარი, ტემპერა, 34.5X70სმ. 2002
“Black Panther” tempera on plywood, 34.5X70cm. 2002

94. „ბელურები“ ფირფიცარი, ტემპერა, 10.5X38სმ. 2003
“Sparrows” tempera on plywood, 10.5X38cm. 2003

95. „ბელურები“ ფირფიცარი, ტემპერა, 10.5X38.5სმ. 2003
“Sparrows” tempera on plywood, 10.5X38.5cm. 2003

96. „კაციჭამია“ ფირფიცარი, ტემპერა, 20X73სმ. 1999
“Man-eater” tempera on plywood, 20X73cm. 1999

97. „მარტოხელა ბიზონი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 21.5X42სმ. 1995
“Lonely Bison” tempera on plywood, 21.5X42cm. 1995

98. „პალმა“ ფირფიცარი, ტემპერა, 152X71სმ. 2000
“Palm” tempera on plywood, 152X71cm. 2000

99. „ვეფხვი პაპალ-პანიდან“ ფირფიცარი, ტემპერა, 50X70სმ. 1999
“Tiger from Papal-pan” tempera on plywood, 50X70cm. 1999

100. „ვეფხვი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 63X147სმ. 2005
“Tiger” tempera on plywood, 63X147cm. 2005

101. „პალმა“ ფირფიცარი, ტემპერა, 75X38სმ. 1999
“Palm” tempera on plywood, 75X38cm. 1999

102. „მელაკუდა“ ფირფიცარი, ტემპერა, 34.5X130სმ. 1998
“Fox” tempera on plywood, 34.5X130cm. 1998

103. „ბელურები“ ფირფიცარი, ტემპერა, 15X58სმ. 2005
“Sparrows” tempera on plywood, 15X58cm. 2005

104. „ყვავილი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 152X76სმ. 2006
“Flower” tempera on plywood, 152X76cm. 2006

105. „შავი ავაზა“ ფირფიცარი, ტემპერა, 40X76სმ. 2006
“Black Panther” tempera on plywood, 40X76cm. 2006

106. „ნატურმორტი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 23X12სმ. 1995
“Still-Life” tempera on plywood, 23X12cm. 1995

107. „ასკილი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 76X93სმ. 2006
“Dog-Rose” tempera on plywood, 76X93cm. 2006

108. „ავაზა“ ფირფიცარი, ტემპერა, 55X75.5სმ. 2006
“Leopard” tempera on plywood, 55X75.5cm. 2006

109. „ჭორიკანა“ ფირფიცარი, ტემპერა, 152X40სმ. 2004
“Vine” tempera on plywood, 152X40cm. 2004

110. „ყვავილი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 38X46სმ. 2005
“Flower” tempera on plywood, 38X46cm. 2005

111. „მაყვალი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 50X76სმ. 2006
“Blackberry” tempera on plywood, 50X76cm. 2006

112. „მარტოხელა ბიზონი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 37.5X76სმ. 2005
“Lonely Bison” tempera on plywood, 37.5X76cm. 2005

113. „ყვავილი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 64.5X36.5სმ. 2005
“Flower” tempera on plywood, 64.5X36.5cm. 2005

114. „ასკილი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 72X92სმ. 2003
“Dog-Rose” tempera on plywood, 72X92cm. 2003

115. „ნარშავა“ ფირფიცარი, ტემპერა, 76X45.5სმ. 2002
“Thistle” tempera on plywood, 76X45.5cm. 2002

116. „ნატურმორტი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 50X40სმ. 1999
“Still-Life” tempera on plywood, 50X40cm. 1999

117. „ლოკოკინები“ ფირფიცარი, ტემპერა, 6.5X50სმ. 2003
“Snails” tempera on plywood, 6.5X50cm. 2003

118. „ბელურები“ ფირფიცარი, ტემპერა, 14X28სმ. 1996
“Sparrows” tempera on plywood, 14X28cm. 1996

119. „ჩხრიალა გველი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 9X39სმ. 1995
“Pit viper” tempera on plywood, 9X39cm. 1995

120. „მწყერები“ ფირფიცარი, ტემპერა, 39X152სმ. 2006
“Quails” tempera on plywood, 39X152cm. 2006

121. „მზესუმზირა“ ფირფიცარი, ტემპერა, 50X37სმ. 1991
“Sunflower” tempera on plywood, 50X37cm. 1991

122. „ბელურები“ ფირფიცარი, ტემპერა, 10X49,5სმ. 1999
“Sparrows” tempera on plywood, 10X49,5cm. 1999

123. „ბელურები“ ფირფიცარი, ტემპერა, 12X67სმ. 1999
“Sparrows” tempera on plywood, 12X67cm. 1999

124. „შავი ავაზა“ ფირფიცარი, ტემპერა, 70X118სმ. 2002
“Black Panther” tempera on plywood, 70X118cm. 2002

125. „პალმა“ ფირფიცარი, ტემპერა, 125X75სმ. 1992
“Palm” tempera on plywood, 125X75cm. 1992

126. „პალმა“ ფირფიცარი, ტემპერა, 33X16სმ. 2002
“Palm” tempera on plywood, 33X16cm. 2002

127. „ასკილი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 75.5X93სმ. 2004
“Dog-Rose” tempera on plywood, 75.5X93cm. 2004

128. „ირემი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 24X30სმ. 2004
“Deer” tempera on plywood, 24X30cm. 2004

129. „ნარშავა“ ფირფიცარი, ტემპერა, 70X50სმ. 2003
“Thistle” tempera on plywood, 70X50cm. 2003

130. „ავაზა“ ფირფიცარი, ტემპერა, 25.5X35სმ. 2002
“Leopard” tempera on plywood, 25.5X35cm. 2002

131. „პარიზი“ (ესკიზი) ქაღალდი, ფანქარი, კალამი, 154X151სმ. 2003
“Paris” (sketch) pen and pencil on paper, 154X151cm. 2003

132. „ხე“ ფირფიცარი, ტემპერა, 76X53სმ. 2006
“Tree” tempera on plywood, 76X53cm. 2006

133. „რემინგტონი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 60X84სმ. 1986
“Remington” tempera on plywood, 60X84cm. 1986

134. „პიანინო“ ფირფიცარი, ტემპერა, 38X50სმ. 2003
“Piano” tempera on plywood, 38X50cm. 2003

135. „ობოლი ბავშვების სიმღერა“ ტილო, ზეთი, 150X100სმ. 1987
“Orphans’ Song” oil on canvas, 150X100cm. 1987

136. „მოცეკვავე“ ფირფიცარი, ტემპერა, 36X27სმ. 2004
“Dancer” tempera on plywood, 36X27cm. 2004

137. „ქეთი შუბითიძის პორტრეტი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 15.5X9.5სმ. 1997
“Portrait of Keti Shubitidze” tempera on plywood, 15.5X9.5cm. 1997

138. „მამის პორტრეტი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 48X33.5სმ. 2006
“Portrait of father” tempera on plywood, 48X33.5cm. 2006

139. „პიანინო“ ფირფიცარი, ტემპერა, 118X169სმ. 2003
“Piano” tempera on plywood, 118X169cm. 2003

140. „მამალი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 11X12სმ. 2000
“Rooster” tempera on plywood, 11X12cm. 2000

141. „ბუ“ ფირფიცარი, ტემპერა, 15.5X10სმ. 1999
“Owl” tempera on plywood, 15.5X10cm. 1999

142. „პიანინო“ ფირფიცარი, ტემპერა, 75X75სმ. 1999
“Piano” tempera on plywood, 75X75cm. 1999

143. „სამოთხის კარი“ ფირფიცარი, ტემპერა, 78X152სმ. 1991
“Gates of Paradise” tempera on plywood, 78X152cm. 1991

144. „მოცეკვავე“ ფირფიცარი, ტემპერა, 71.5X33.5სმ. 2002
“Dancer” tempera on plywood, 71.5X33.5cm. 2002

145. „მოცეკვავე“ ფირფიცარი, ტემპერა, 152X76სმ. 2005
“Dancer” tempera on plywood, 152X76cm. 2005

მერაბ აბრამიშვილი (1957-2006)

1975-1981 თბილისის სახელმწიფო სამხატვრო აკადემია

პარსონალური გამოფანები: 1994 გალერეა „ორიენტი“ (“ბაია გალერეა”), თბილისი, საქართველო; 2001 გალერეა „შარდენი“, თბილისი, საქართველო; 2004 „ბაია გალერეა“, თბილისი, საქართველო; 2005 გალერეა „TMS“, თბილისი, საქართველო; 2007 „მიტოვებული ნაპირი“, გალერეა „TMS“, თბილისი, საქართველო; 2007 გალერეა „შარდენი“, თბილისი, საქართველო; 2010 გალერეა „ჰობი“, თბილისი, საქართველო; 2012 „ბაია გალერეა“, „ახალი გალერეა“, თბილისი, საქართველო; 2015 „უცნობი მერაბ აბრამიშვილი“, თიბისი ბანკი, თბილისი, საქართველო; 2016 „გააშენე მიუწვდომელი ბაღები“, „ბაია გალერეა“, ზურაბ წერეთლის თანამედროვე ხელოვნების მუზეუმი, თბილისი, საქართველო; 2019 მერაბ აბრამიშვილი, საქართველოს ეროვნული არქივი, თბილისი, საქართველო; 2022 მერაბ აბრამიშვილი, ეროვნული გალერეა, თბილისი, საქართველო; 2025-2026 მერაბ აბრამიშვილი „გამჭვირვალე მესსიერება“, “ბაია გალერეა“, თბილისი, საქართველო.

პერჩაული ჯგუფური გამოფანები: 1988, 1990 ფერწერის შემოქმედებითი სახელოსნოს გამოფენა, მხატვრის სახლი, თბილისი, საქართველო; 1992 „თაობა – ოთხმოციანელები“, გალერეა „ორიენტი“ (“ბაია გალერეა“), თბილისი, საქართველო; 1993 გალერეა „Artforum“, „ექსპო 2000“, ჰანოვერი, გერმანია; 1994 „CA Global Futures AG“, ვენა, ავსტრია; 1995 „ქართული ხელოვნება“, ხელოვნების ცენტრი, ბაქო, აზერბაიჯანი; 1995 გალერეა „TMS“, თბილისი, საქართველო; 1996 გალერეა „Seidel am Domhof“, გალერეა „TMS“, კიოლნი, გერმანია; 1996 „Rein-Ruhr Zentrum“, ესენი, გერმანია; 1997 გალერეა „Selmersheim“, პარიზი, საფრანგეთი; 1998 „Absheron Art Gallery“, ბაქო, აზერბაიჯანი; 1999, 2000 „თაობიდან თაობამდე“, ქართული ფერწერა – XX საუკუნის ოსტატები, თანამედროვე ხელოვნების გალერეა, თბილისი, საქართველო; 2001 „თანამედროვე ქართული ხელოვნება“, ჰილტონი, ნიქოზია, კვიპროსი; 2006 „ოპერა“, ქართული ხელოვნების აუქციონი, „ბაია გალერეა“; “ოპერა დიზაინი“, თიბისი ბანკი, თბილისი, საქართველო; 2013 „გზაჯვარედინზე: ცენტრალური აზიისა და კავკასიის თანამედროვე ხელოვნება“, სოთბი, ლონდონი, დიდი ბრიტანეთი; 2014 „გზაჯვარედინზე 2: თანამედროვე ხელოვნება სტამბოლიდან ქაბულამდე“, სოთბი, ლონდონი, დიდი ბრიტანეთი; 2017 „რარიტეტი“, „ბაია გალერეა“, თბილისი, საქართველო; 2018 „კოლექციონერი“, “Silk Factory Studio“, „ბაია გალერეა“, თბილისი, საქართველო; 2018, 2019 თბილისის თანამედროვე ხელოვნების ბაზრობა, თბილისი, საქართველო; 2021 „არტ ექსპო XX-XXI“, „ბაია გალერეა“, თბილისი, საქართველო; 2023 „მხატვრების კოლექციები“, „ბაია გალერეა“, თბილისი, საქართველო; 2024 „ხატები და ნახატები“, „ბაია გალერეა“, თბილისი, საქართველო; 2025 „ქართული ხელოვნების რუკა“, „ბაია გალერეა“, თბილისი, საქართველო.

მერაბ აბრამიშვილის ნამუშევრები დაცულია საქართველოს ხელოვნების მუზეუმში და კერძო კოლექციებში.

MERAB ABRAMISHVILI (1957-2006)

1975-1981 Tbilisi State Academy of Art.

SOLO EXHIBITIONS: 1994 Orient Gallery (Baia Gallery), Tbilisi, Georgia; 2001 Chardin Art Gallery, Tbilisi, Georgia; 2004 Baia Gallery, Tbilisi, Georgia; 2005 TMS Art Gallery, Tbilisi, Georgia; 2007 “The Abandoned Side,” TMS Gallery, Tbilisi, Georgia; 2007 Chardin Art Gallery, Tbilisi, Georgia; 2010 Hobby Gallery, Tbilisi, Georgia; 2012 Baia Gallery, New Gallery, Tbilisi, Georgia; 2015 “Unknown Merab Abramishvili,” TBC Bank, Tbilisi, Georgia; 2016 “Plant Inaccassible Gardens,” Baia Gallery, Zurab Tsereteli Museum of Modern Art, Tbilisi, Georgia; 2019 Merab Abramishvili, The National Archives of Georgia, Tbilisi, Georgia; 2022 Merab Abramishvili, The National Gallery, Tbilisi, Georgia; 2025-2026 Merab Abramishvili, “Transparent Memory,” Baia Gallery, Tbilisi, Georgia.

SELECTED GROUP EXHIBITIONS: 1988, 1990 House of Artist, Tbilisi, Georgia; 1992 “The Generation – The Eighties,” Orient Gallery (Baia Gallery), Tbilisi, Georgia; 1993 Artforum Gallery, Expo 2000, Hannover, Germany; 1994 CA Global Futures AG, Vienna, Austria; 1995 “Georgian Art,” Baku Art Centre, Baku, Azerbaijan; 1995 TMS Art Gallery, Tbilisi, Georgia; 1996 Galerie Seidel am Domhof, TMS Art Gallery, Cologne, Germany; 1996 Rein-Ruhr Zentrum, Essen, Germany; 1997 Selmersheim Gallery, Paris, France; 1998 Absheron Art Gallery, Baku, Azerbaijan; 1999, 2000 “From Generation to Generation,” Georgian Painting – Masters of the 20th Century, Modern Art Gallery, Tbilisi, Georgia; 2001 “Georgian Contemporary Art,” Hilton, Nicosia, Cyprus; 2006 “Opera,” Georgian Art Auction Exhibition, Baia Gallery; Opera Design, TBC Bank, Tbilisi, Georgia; 2013 “At the Crossroads: Contemporary Art From Central Asia and the Caucasus,” Sotheby’s Auction House, London, UK; 2014 “At the Crossroads 2: Contemporary Art From Istanbul To Kabul,” Sotheby’s Auction House, London, UK; 2017 “Rarity,” Baia Gallery, Tbilisi, Georgia; 2018 “Collector,” Silk Factory Studio, Baia Gallery, Tbilisi, Georgia; 2018, 2019 Tbilisi Art Fair, Tbilisi, Georgia; 2021 “Art Expo XX-XXI,” Baia Gallery, Tbilisi, Georgia; 2023 “Artists’ Collections,” Baia Gallery, Tbilisi, Georgia; 2024 “Icons and Paintings,” Baia Gallery, Tbilisi, Georgia; 2025 „The Map of Georgian Art,” Baia Gallery, Tbilisi, Georgia. Merab Abramishvili’s artworks are kept in the Museum of Fine Arts of Georgia and private collections.

სამოთხის ვაშლი. ფირფიცარი, ტემპერა
APPLE OF PARADISE. Tempera on plywood
 15.5X15.5cm. 1995

კატალოგზე მუშაობდნენ:	ON THE CATALOGUE WORKED:
პროექტის ავტორი	Author of Project
ბაია წიქორიძე	Baia Tsikoridze
რედაქტორები	Editors
ცისი ჩახნაშვილი	Tsitsi Chakhnashvili
კარლ ვეტჰამი	Carl Whetham
დიზაინი და დაკაბადონება	Design and typesetting
გეგა პაქსაშვილი	Gega Paksashvili
ფოტო	Photo
გია ჩხატარაშვილი	Gia Chkhatarashvili
თარგმანი	Translation
ნინო ძოწენიძე	Nino Dzotsenidze
გალერეის გუნდი	Gallery Team
სოფიო მერაბიშვილი	Sophio Merabishvili
ნინო ჭიაბრიშვილი	Nino Chiabrishvili
იაკო რუსაძე	Iako Rusadze
ლიზა ტყემალაძე	Liza Tkemaladze
ნატო შუშანია	Nato Shushania

თბილისი, 0179, რაზმაძის ქ.68 / Tbilisi, 0179, Razmadze Str. 68
 tel: (995) 599 411 318

თბილისი, 0108, ინგოროყვას ქ.19^ა / Tbilisi, 0108, Ingorokva Str. 19^ა
 tel: (995) 599 505 302

www.baiagallery.com baiagalleryexpo@gmail.com Baia Gallery baiagallery_
 merababramishvili.com merababramishvilifoundation@gmail.com

© ყველა უფლება დაცულია / ALL RIGHTS RESERVED

UDC(უაკ)75.071.1(479.22)(084.1)+75(479.22)(084.1)წ-665

ISBN 978-9941-8-8059-9

ISBN 978-9941-8-8059-9

9 789941 880599